
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 1
јануар 2008.
година XLVIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.sr.gov.yu

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
др Мирко Цветковић, министар финансија

Уређивачки одбор
др Јанко Гузијан, др Наташа Ковачевић,
Весна Хрељац-Ивановић, др Јасмина Кнежевић

Главни уредник
др Јанко Гузијан
државни секретар

Уредник
др Јасмина Кнежевић
jknezevic@mfin.sr.gov.yu

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа, Министарство финансија
Републике Србије, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/2685 301

Припрема и штампа
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/2685 -301 bilten.fin@mfin.sr.gov.yu
--

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2008 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

1. Примена царинског и пореског поступка на транзит, допремање и отпремање електричне енергије са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија и на територију Аутономне покрајине Косово и Метохија 11
2. Порески третман прикупљених новчаних средстава по основу хуманитарне акције која се исплаћују физичком лицу у циљу лечења у иностранству 14
3. Примена Закона о ПДВ и Закона о фискалним касама у случају када привредно друштво станове које има у власништву даје на коришћење запосленима без накнаде и висину станарине по тржишној вредности третира као зараду 16

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Подаци које треба да садржи рачун који је обвезник ПДВ обавезан да изда за сваки промет добара и услуга који изврши другим обвезницима, односно обавеза да се у рачуну одвојено исказе датум издавања рачуна од датума промета добара и услуга 19
  2. Порески третман отпремања добара у Републику Црну Гору у случају када привредно друштво са територије АП Косово и Метохија добра купљена у Републици Србији ван територије АП Косово и Метохија отпрема у Републику Црну Гору без претходног отпремања на територију АП Косово и Метохија 20
  3. Утврђивање основице за обрачун ПДВ код промета услуге давања у закуп пословног простора у случају када закуподавац закупу врши тзв. префактурисање трошкова воде, ел. енергије, телефона, одношења смећа, грејања, накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта и еколошке заштите 22
  4. Порески третман промета добара који обвезник ПДВ врши Републичкој дирекцији за робне резерве на основу уговора о зајму, односно уговора о размени 23
-

---

5. Право на одбитак ПДВ обрачунаог од стране извођача радова за промет добара, односно услуга који се врши у оквиру изградње магистралног цевовода, исказаног у привременој ситуацији извођача радова, као и да ли се обрачунава и плаћа ПДВ на износ средстава која Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде уплаћује ЈКП „Комуналац“ према уговору којим је предвиђено удруживање средстава ради заједничког финансирања изградње овог објекта?.....	25
6. Право на одбитак претходног пореза обрачунаог од стране обвезника ПДВ – пружалаца услуга у оквиру уређења, адаптирања и инвестиционог одржавања пословног простора који прималац услуга – ЈП „Пословни простор“ користи за давање у закуп.....	27
7. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза на додатну вредност на промет услуга откупа новчаница ефективног страног новца повученог из општина од овлашћених мењача који са Народном банком Србије имају закључене уговоре о обављању мењачких послова, из тарифног става 4б Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.....	28
8. Порески третман промета добара и услуга који се врши у циљу реализације пројекта „Програм реконструкције градске инфраструктуре Града Београда“, финансираног из средстава зајма на основу Споразума о зајму закљученог 27. јула 2001. године између Града Београда и Европске банке за реконструкцију и развој, а за који је дата подршка од стране Републике Србије закључивањем Споразума о пружању подршке за пројекат „Програм реконструкције градске инфраструктуре Града Београда“ између Републике Србије и Европске банке за реконструкцију и развој дана 18. децембра 2001. године.....	30
9. Да ли је Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије обвезник ПДВ?	31
10. Да ли је Комора биохемичара Србије обвезник ПДВ?.....	33
11. Порески третман промета консултантских и инжењерских услуга повезаних са изградњом далековода и трафо станице у Нигерији које домаћа фирма пружа страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште, односно пребивалиште (фирма из Нигерије).....	35
12. Право на одбитак претходног пореза обрачунаог на промет путничког аутомобила који фирма набавља у сврху додељивања награде добитнику у наградној игри, као и порески третман промета тог аутомобила добитнику награде	37
13. Пореска стопа код опорезивања промета смрзнутог лиснатог теста.....	39
14. Пореска стопа која се примењује код увоза и промета смрзнутих пита сирница, пита зељаница и пита кромпируша	40

---

15. Да ли се подаци о промету грађевинских објеката изграђених пре 1. јануара 2005. године уносе у Образац ППДВ – Пореска пријава пореза на додату вредност?	41
16. Порески третман промета услуге процене штете на добрима која нису предмет полисе осигурања издате од стране обвезника ПДВ – компаније за осигурање	43
17. Порески третман увоза моторног возила марке „Застава 101 скала поли“ из Републике Црне Горе	44
18. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ увоза музичког инструмента – траверзо флауте коју је Центар за рану музику купио у Аустрији	45
19. Могућност пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет електричне енергије коју обвезник ПДВ отпрема на територију Аутономне покрајине Косово и Метохија	47
20. Порески третман обављања инвеститорских радова на изградњи водопривредног објекта, бране „Ровни“, од стране Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ и ЈП „Колубара“	49
21. Утврђивање основице за обрачун ПДВ код промета добара који се врши на основу уговора о продаји робе са оброчним отплатама цене	52
22. Порески третман промета услуге посредовања код продаје инвестиционих јединица коју врши обвезник ПДВ – банка на основу уговора са инвестиционим друштвом	53
23. Право на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза у случају када је ПДВ надокнада плаћена пољопривредницима у новцу на основу уговора који садржи клаузулу са елементима правног посла асигнације ...	54
24. Порески третман промета услуге дозвољавања коришћења путева за коју ЈП „Путеви Србије“ наплаћује посебну накнаду – путарину, као и право на одбитак претходног пореза по основу промета ове услуге.	56
25. Право на одбитак претходног пореза по основу набавке новогодишњих украса намењених декорацији пословног простора	60
26. Обавеза исправке одбитка претходног пореза за објекат за вршење делатности у случају када обвезник ПДВ – инвеститор изврши први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту, при чему до момента првог преноса права располагања на том објекту део објекта даје у закуп, а део користи као пословни простор	61
27. Утврђивање основице за обрачунавање ПДВ за промет консултантских услуга које се односе на поступак продаје привредних субјеката у случају када обвезник ПДВ – пружалац консултантских услуга, поред фиксног износа накнаде, наплаћује од клијента и тзв. „награду за успех“	63

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Да ли се износ који је плаћен Републици Србији на име лиценце за трећег мобилног оператера може квалификовати за порески подстицај у смислу члана 50а Закона о порезу на добит предузећа као улагање у основна средства? 65
2. Примена члана 10, а у вези са чланом 38. Закона о порезу на добит предузећа 66
3. Порески подстицај из члана 50а Закона о порезу на добит предузећа:
  - а) Да ли правно лице које је извршило улагања у основна средства у вредности преко 600 милиона динара има право на порески подстицај из члана 50а Закона ако је део тих средстава почело да користи за обављање једне од регистрованих делатности и остварује приход од те делатности, а део набављених средстава није још започело да користи за обављање друге делатности за коју је инвестиција још у току? 68
  - б) Да ли правно лице губи право на порески подстицај ако део средстава за која је остварило право на порески подстицај из члана 50а Закона отуђи, а у нова средства не уложи износ једнак тржишној цени отуђених средстава, ако после отуђења није смањило износ укупних улагања испод 600 милиона динара? 68
  - ц) Да ли правно лице може да оствари право на порески подстицај у смислу члана 50а Закона по основу опреме коју је оснивач–страно правно лице унело као страни улог у децембру 2004. године и на тај начин повећало основни капитал обвезника, а опрема је стављена у употребу у току 2007. године? 68
  - д) Да ли правно лице губи право на порески подстицај ако основна средства за која је остварило право на порески подстицај из члана 50а Закона престане да користи за обављање једне регистроване делатности, а настави да користи за обављање друге регистроване делатности? 69
  - е) Да ли се вредност основних средстава стечених спајањем, припајањем или поделом укључује у вредност основних средстава набављених у складу са чланом 50а став 1. Закона, на крају пословне године, под редним бројем 1. Обрасца СУ или у вредност укупних основних средстава под редним бројем 4. Обрасца СУ? 69
  - ф) Шта се подразумева под пословном имовином која се уноси на редни број 1. и редни број 2. Обрасца СИ? 69
  - г) Да ли се као улагање у основна средства из члана 50а Закона признаје набавка употребљаване опреме из увоза? 69

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Обим права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права код куповине првог стана који купац купује за себе и свог ванбрачног партнера 73
-

---

2. Порески третман постојања, односно преноса стварних права на гаражном месту	75
3. Порески третман преноса права својине на уметничкој слици од стране власника који је то право стекао наслеђем од правног претходника, а правни претходник ју је стекао поклоном	78
4. Висина пореске стопе код утврђивања пореза на пренос апсолутних права по основу уговора о купопродаји непокретности на коме су потписи оверени 11.6.2007. године, а пореска пријава поднета надлежном пореском органу дана 22.8.2007. године.	79
5. Могућност ослобађања Републике Словеније од плаћања пореза и трошкова у вези са куповином објекта за потребе дипломатско-конзуларног представништва	81
6. Порески третман враћања селима на коришћење утрина и пашњака по основу решења надлежних општинских органа у смислу одредаба Закона о враћању утрина и пашњака селима на коришћење.	82
7. Порески третман донације у готовом новцу коју средња школа добија од домаће фирме	83
8. Порески третман преноса апсолутних права по основу уговора о доживотном издржавању	85
9. Висина стопе пореза на промет непокретности и права (пренос апсолутних права) у 1985. и 1989. години, везано за износ пореза који је тада ушлаћен на име пореза на промет непокретности и права	86
10. Могућност ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права код размене стана у Загребу за стан у Београду, односно могућност да се тај порез плати на пореску основу коју чини „вредност вишка квадрата у размени”	87
11. Порески третман преноса права својине на пословно-продајном простору који купац несметано користи односно има у искључивој државини од 1971. године	89

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова смештаја и других трошкова физичких лица – нерезидената, као и резидената, која су ангажована на одређеним пословима за потребе домаћег правног лица	91
--	----

ФИСКАЛНЕ КАСЕ

1. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе оствареног наплатом накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта од физичких лица, као и обавеза обрачунавања ПДВ на накнаду за коришћење грађевинског земљишта	93
2. Отклањање грешке у куцању (погрешна шифра артикла или количина) код евидентирања промета преко фискалне касе у случају када је грешка уочена после издавања фискалног исчека.	94

-
3. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект поред основне делатности 67130 (Помоћне активности у финансијском посредовању, на другом месту непоменуте) у свом објекту обавља и промет „pre paid“ бројева домаћих мобилних оператера, карти за појединачну возњу у јавном превозу ГСП Београд, новинских издања (дневне, недељне, месечне и др.), као и оверу и наплату ЛОТО тикета Државне лутрије Србије на предвиђеном апарату 96
  4. Евидентирање свих појединачно остварених промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект промет добара на мало обаља из малопродајног објекта, при чему је приручни магацин (складиште) за крупан грађевински материјал одвојен од истог, односно када је на једној адреси приручни магацин (складиште) за крупан грађевински материјал, а на другој адреси малопродајни објекат 97
  5. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект врши продају добара преко синдиката предузећа уз одложено плаћање 99
  6. Евидентирање промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект који се бави техничким прегледом возила и вршењем услуге регистрације возила, као и посредовањем у осигурању возила физичким лицима, врши услугу техничког прегледа возила појединим категоријама физичких лица по нижим ценама (нпр. физичким лицима која осигуравају возила посредовањем привредног субјекта који обавља технички преглед), као и у случају када се услуга техничког прегледа возила у оквиру осигурања возила физичким лицима обавља без накнаде. 100
  7. Евидентирање промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект у оквиру својих малопродајних објеката врши промет добара професионалним кушцима, правним лицима и предузетницима уз одобравање касе сконта приликом издавања фискалног исечка, као и могућност вођења малопродаје и велепродаје у једном објекту, а да роба није физички одвојена. 102
  8. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект, у конкретном случају земљорадничка задруга, по уговору о заједничкој производњи даје одређену количину добара (вештачког ђубрива, семена и других артикала) индивидуалним пољопривредним произвођачима – физичким лицима, као учешће у заједничкој производњи пољопривредних производа 103
  9. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када се привредни субјект бави изградњом и продајом станова и локала физичким лицима, као и евидентирање авансних уплата примљених од стране купаца физичких лица за станове и локале који су у изградњи. . 104
-

-
10. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења услуга инсталације водовода, канализације, гасне инсталације и инсталације централног грејања, при чему се наплата извршених радова врши издавањем авансних рачуна и издавањем рачуна по обрачуну стварно изведених радова 106
  11. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара и услуга страном физичком лицу, у конкретном случају извоз и монтажа лифта на територији Републике Црне Горе 108
  12. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења угоститељских услуга као што су угоститељске услуге у колима за ручавање и спавање у међународном саобраћају, у оквиру основне делатности 55110 (Хотели, мотели и ресторани)..... 109

Ј А В Н И   Р А С Х О Д И

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли Универзитет у Београду може да закључи уговор за набавку штампарских услуга (штампање диплома о стеченом научном степену доктора наука) са једним од факултета који имају своју штампарију, без примене Закона о јавним набавкама? 111
  2. Да ли је потребно да привредна друштва и предузетници који се баве производњом и прометом пољопривредно-прехранбених производа спроводе поступак јавне набавке за увођење и сертификацију НАССР програма и увођење и сертификацију ISO 22000, ако је проценат суфинансирања из Буџета АП Војводине већи од 50% од процењене вредности пројекта добијања сертификата, односно да ли су дужни да, сходно одредбама члана 97. став 2. Закона о јавним набавкама, избор консултантске и сертификационе куће изврше по процедурама овог закона? 112
  3. Да ли је могуће по спроведеном отвореном поступку јавне набавке за набавку услуга одржавања хигијене закључити уговор на неодређено време и како се у том случају израчунава процењена вредност јавне набавке? 112
  4. Да ли је Црвени крст Зајечар у обавези да спроведе поступак прикупљања понуда у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, а у вези завршетка своје недовршене пословне зграде у Зајечару?..... 114
  5. Примена члана 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама, а поводом набавке услуга продукције и куповине времена за емитовање програма од стране Министарства рада и социјалне политике 116
-

---

6. Примена Закона о јавним набавкама у случају ангажовања (и одабира) правног лица за израду Акта о процени ризика који је послодавац дужан да донесе по основу Закона о безбедности и здрављу на раду	117
7. Поступак јавне набавке услуге ревизије финансијских извештаја.	119
8. Како поступити у случају набавке која се финансира из средстава која су Програмом и финансијским планом одређена за репрезентацију, када износ набавке/и прелази лимит од 250.000 динара на годишњем нивоу? . .	121
9. Примена члана 100. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама на јавну набавку услуга осигурања	123
10.а) Како поступити у ситуацији када комисија за јавну набавку ради у мањем саставу него што је образована?	124
б) Да ли је потребно расписивати јавни позив приликом избора друштва за управљање добровољним пензијским фондовима?	124
11. Да ли се у поступку са погађањем после претходног објављивања може применити критеријум „економски најповољнија понуда“? . .	126
12. Да ли се, у смислу Закона о јавним набавкама, могу сматрати исправним понудама оне понуде које садрже клаузулу о променљивости цена, супротно моделу уговора којим је предвиђено да се цене не могу мењати?	127

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у јануару месецу 2008. године	129
--	-----

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Примена царинског и пореског поступка на транзит, допремање и отпремање електричне енергије са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија и на територију Аутономне покрајине Косово и Метохија

(Инструкција Министарства финансија, бр. 335-00-00107/2007-17 од 11.1.2008. год.)

1. Транзит електричне енергије

На поступак са електричном енергијом која транзитира преко територије Републике Србије ван Аутономне покрајине Косово и Метохија (у даљем тексту: Република ван АПКМ) примењује се царински поступак уређен Инструкцијом у вези са применом царинског поступка увоза, извоза, транзита (преноса) и реекспорта електричне енергије од 20.3.2007. године.

Електрична енергија произведена у АПКМ која се преко електроенергетског система Републике Србије, од стране лиценцираних учесника на тржишту електричне енергије у Републици ван АПКМ, преноси („транзитира“) у неку од суседних држава не подлеже плаћању извозних дажбина.

Електрична енергија која се из суседних земаља, од стране лиценцираног учесника на тржишту електричне енергије Републике ван АПКМ, преко електроенергетског система

Републике Србије преноси („транзитира“) на АПКМ не подлеже плаћању увозних дажбина.

ПДВ се не плаћа на електричну енергију над којом се спроводи царински поступак транзита робе.

2. Допремање и отпремање електричне енергије

На поступак са електричном енергијом која се допрема и отпрема са територије АПКМ и на територију АПКМ примењују се одредбе Уредбе о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“, бр. 15/05) и Правилника о изгледу, садржини и начину попуњавања Обрачунских листа за ПДВ и Евиденционог листа и начину и поступку наплате ПДВ и других трошкова из банкарске гаранције („Сл. гласник РС“, бр. 19/05 и 38/05).

Подаци о промету преко административне линије електричне енергије која транзитира, односно која се допрема и отпрема са/на АПКМ морају се посебно исказати у Потврди о реализованим прекограничним прометима електричне енергије на границама Србије (у даљем тексту: Потврда), на начин предвиђен Инструкцијом у вези са применом царинског поступка увоза, извоза, транзита (преноса) и реекспорта електричне енергије број 335-00-107/2007-17 од 20.3.2007. године. Потврду оверавају потписом и печатом лиценцирани учесник и ЈП ЕМС. Потврда се сачињава у четири примерка, од којих један задржава овлашћени царински радник, један задржава радник Посебног одељења Пореске управе – организациона јединица Лука Београд, један се доставља ЈП ЕМС, а један задржава лиценцирани учесник.

Сви лиценцирани учесници на тржишту електричне енергије Републике ван АПКМ дужни су да воде одговарајућу сви-

денцију о свим реализованим прометима (транзиту, допремању, отпремању) електричне енергије са/на АПКМ на основу које се може спровести адекватна контрола овог промета.

ЈП ЕМС дужно је да читавање мерних уређаја на интерконективним далеководима према АПКМ врши уз присуство царинског радника. Након читавања сачињава се записник и исти се оверава од стране службеника ЈП ЕМС и овлашћеног царинског радника.

У зависности од тога да ли се ради о допремању или отпремању електричне енергије, Посебно одељење Пореске управе – организациона јединица Лука Београд, на захтев странке, а на основу записника и Потврде која је оверена од стране лиценцираног учесника, као и од стране ЈП ЕМС, попуњава Образац ОЛПДВ и врши обрачун ПДВ, односно попуњава Образац ЕЛ. Наведени обрасци се подносе до 10. у месецу за претходни месец.

Ако је више пошиљалаца са територије АПКМ испоручило електричну енергију једном лиценцираном учеснику на тржишту електричне енергије у Републици ван АПКМ, у Образац ОЛПДВ, у рубрику (Пошиљалац), уписују се речи: „спецификација“, а у прилогу обрасца доставља се списак пошиљалаца. У рубрику Ц (Посебно одељење), уместо податка о Посебном одељењу на административној линији, уносе се подаци о Посебном одељењу Пореске управе – организационој јединици Лука Београд.

Ако један лиценцирани учесник на тржишту електричне енергије у Републици ван АПКМ испоручи електричну енергију више од једном примаоцу на територији АПКМ, у Образац ЕЛ, у рубрику (Прималац), уписују се речи: „спецификација“, а у прилогу обрасца доставља се списак прималаца. У Образац ЕЛ, у рубрику Ц (Посебно одељење), уместо податка о Посебном одељењу на

административној линији, уносе се подаци о Посебном одељењу Пореске управе – организационој јединици Лука Београд.

Обвезник ПДВ – лиценцирани учесник може да оствари пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за електричну енергију коју отпрема на територију АПКМ у пореском периоду у којем је извршено отпремање електричне енергије, ако до истека рока за подношење пореске пријаве за тај порески период поседује прописане доказе о извршеном отпремању електричне енергије, односно испуни прописане услове.

На електричну енергију која се допрема са територије АПКМ на територију Републике ван АПКМ, ПДВ се обрачунава и плаћа, а обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза уз испуњење прописаних услова.

Надлежност државних органа за спровођење политика са електричном енергијом

За сва царински дозвољена поступања са електричном енергијом надлежна је Царинарница Београд ЦИ Лука Београд, а за пореска питања надлежно је Посебно одељење Пореске управе – организациона јединица Лука Београд.

2. Порески третман прикупљених новчаних средстава по основу хуманитарне акције која се исплаћују физичком лицу у циљу лечења у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1447/2007-04 од 27.12.2007. год.)

1. Одредбом члана 9. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06–исправка, у даљем тексту: Закон) прописано је изузимање из

дохотка за опорезивање за примања остварена по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи.

Остваривање права на пореско изузимање по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи ближе је уређено Правилником о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или општења имовине, организоване социјалне и хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика и студената, хранарина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести („Сл. гласник РС”, бр. 31/01 и 5/05, у даљем тексту: Правилник).

Према одредби члана 4. тачка 3) подтачка (1) Правилника, пореско изузимање по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи може се остварити на примања која имају карактер социјалног и хуманитарног давања, из средстава која су, између осталог, обезбеђена организованом акцијом прикупљања, са учешћем, по правилу, више давалаца – донатора, најчешће уз подршку средстава информисања, односно хуманитарних организација – уплатом на посебан наменски отворен жиро рачун лица за лечење (операцију и сл.) у иностранству, ако се, према мишљењу надлежног државног органа или референтне здравствене установе, односно комисије лекара специјалиста одговарајуће струке, лечење (операција и сл.) не може успешно остварити у Републици Србији.

Сходно наведеним одредбама Закона и Правилника, уколико све околности конкретног случаја прикупљања новчаних средстава у циљу лечења у иностранству, опредељују испуњеност услова прописаних Правилником, може се сматрати да примање физичког лица, које у конкретном случају оствари по основу прикупљених новчаних средстава у циљу лечења у иностранству, има карактер примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи које је изузето из дохотка за опорезивање.

Сагласно начелу фактицитета Пореска управа у сваком конкретном случају утврђује све чињенице које су од значаја за опредељење пореског третмана прихода.

2. Према одредби члана 14. ст. 3. и 7. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном шловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон осим државног, и друге покретне ствари.

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се новчано примање по основима који су изузети из дохотка за опорезивање, односно на које се плаћа порез у складу са законом којим се уређује опорезивање дохотка грађана.

С тим у вези, на новчано примање физичког лица које је изузето из дохотка за опорезивање, што значи и примање по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи које је изузето из дохотка за опорезивање, порез на поклон се не плаћа.

3. Примена Закона о ПДВ и Закона о фискалним касама у случају када привредно друштво станове које има у власништву даје на коришћење запосленима без накнаде и висину станарине по тржишној вредности третира као зараду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00731/2007-04 од 3.12.2007. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем

тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Са прометом услуга уз накнаду, у складу с одредбом члана 5. став 4. тачка 3) Закона, изједначава се свако друго пружање услуга без накнаде.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 4) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на промет услуга закупа станова, ако се користе за стамбене потребе.

Сходно наведеним законским одредбама, на промет услуге давања станова на коришћење без накнаде, ако се користе за стамбене потребе, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ – пружалац услуге нема право на одбитак претходног пореза по том основу.

2. У складу с одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза еви-

дентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Одредбом члана 12. став 1. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом.

Према томе, с обзиром да услуга издавања станова, у конкретном случају када привредно друштво станове које има у власништву даје на коришћење запосленима – физичким лицима, није изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као ни наведеном Уредбом, промет који привредно друштво оствари издавањем станова дужно је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да када је у питању пружање на наведени начин услуга издавања станова запосленима – физичким лицима без накнаде, привредни субјект тако пружену услугу није дужан да евидентира преко фискалне касе, с обзиром да тако и не остварује промет, односно приход.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Подаци које треба да садржи рачун који је обвезник ПДВ обавезан да изда за сваки промет добара и услуга који изврши другим обвезницима, односно обавеза да се у рачуну одвојено искаже датум издавања рачуна од датума промета добара и услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1333/2007-04 од 24.1.2008. год.)

Одредбом члана 42. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), прописано је да је обвезник ПДВ дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим лицима.

Обавеза издавања рачуна из става 1. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ (одредба члана 42. став 2. Закона).

Сагласно одредбама става 3. истог члана Закона, рачун нарочито садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;

4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;

5) датум промета добара и услуга и висину аванских плаћања;

6) износ основице;

7) пореску стопу које се примењује,

8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;

9) напомену о пореском ослобођењу.

У складу са наведеним законским одредбама, рачун који обвезник ПДВ издаје за извршени промет добара и услуга другим обвезницима треба да садржи, између осталог, датум издавања рачуна и датум промета добара или услуга. У случају када се датум издавања рачуна и датум промета добара и услуга подударају, обвезник ПДВ је дужан да у рачуну тај датум искаже два пута – као датум издавања рачуна и као датум промета добара и услуга.

2. Порески третман отпремања добара у Републику Црну Гору у случају када привредно друштво са територије АП Косово и Метохија добра купљена у Републици Србији ван територије АП Косово и Метохија отпрема у Републику Црну Гору без претходног отпремања на територију АП Косово и Метохија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1657/2007-04 од 24.1.2008. год.)

Према одредби члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лице које тим добрима може

располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона, ПДВ се не плаћа на промет добара које обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство, као и промет добара која инострани прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Одредбом члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС“, бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06 и 63/07, у даљем тексту: Правилник) прописано је да пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона за добра која се шаљу или отпремају у иностранство (у даљем тексту: извоз добара) обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије (у даљем тексту: извозна декларација), односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара издату у складу са царинским прописима.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет добара који обвезник ПДВ врши привредном друштву са територије АП Косово и Метохија, а која се отпремају у Републику Црну Гору без претходног отпремања на територију АП Косово и Метохија, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, под условом да обвезник ПДВ, у конкретном случају, поседује оверену копију извозне декларације која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике Србије, о извршеном извозу добара издату у складу са царинским прописима.

Министарство финансија напомиње да се у овом случају не примењује Уредба о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“, бр. 15/05), имајући у виду да се добра не отпремају на територију АП Косово и Метохија, већ се директно отпремају са територије Републике Србије ван АП Косово и Метохија на територију Републике Црне Горе.

3. Утврђивање основице за обрачун ПДВ код промета услуге давања у закуп пословног простора у случају када закуподавац закупу врши тзв. префактурисање трошкова воде, ел. енергије, телефона, одношења смећа, грејања, накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта и еколошке заштите

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1644/2007-04 од 23.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности, који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није другачије прописано.

Одредбом става 2. истог члана Закона прописано је да се у основицу урачунавају и:

1) акцизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;

2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ врши промет услуге давања у закуп пословног прос-

тора дужан је да на накнаду за овај промет обрачуна ПДВ по општој пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. У том случају, основу за обрачун ПДВ чини укупан износ накнаде коју обвезник ПДВ – закуподавац прима или треба да прими за промет ове услуге, укључујући и све споредне трошкове које зарачунава закупу – тзв. префактурисане трошкове (трошкови воде, ел. енергије, телефона, одношења смећа, грејања, накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта и еколошке заштите).

4. Порески третман промета добара који обвезник ПДВ врши Републичкој дирекцији за робне резерве на основу уговора о зајму, односно уговора о размени

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1865/2008-04 од 23.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 4. став 3. тачка 8) Закона, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и размена добара за друга добра или услуге.

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да пореска основа (у даљем тексту: основа) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник

прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није другачије прописано.

Ако накнада или део накнаде није изражен у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основницом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ (члан 17. став 4. Закона).

Одредбом члана 552. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99 и 44/99, у даљем тексту: Закон о облигационим односима) прописано је да се уговором о размени сваки уговарач обавезује према свом сауговарачу да пренесе на њега својину неке ствари и да му је у ту сврху преда.

Из уговора о размени настају за сваког сауговарача обавезе и права које из уговора о продаји настају за продавца (одредба члана 553. Закона о облигационим односима).

Према одредби члана 557. Закона о облигационим односима, уговором о зајму обавезује се зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ који на основу уговора о зајму врши промет добара тако што враћа позајмљена добра зајмодавцу, односно који на основу уговора о размени испоручује добра лицу са којим је закључио овај уговор, дужан је да за извршени промет добара обрачуна и плати ПДВ у складу са Законом.

Према томе, када обвезник ПДВ – зајмопримац на основу уговора о зајму закљученог са Републичком дирекцијом за робне резерве – зајмодавац, односно на основу уговора о зајму код којег је дошло до промене битних елемената уговора, па је из тог разлога, према мишљењу Министарства финансија, дошло до пре-

растања уговора о зајму у уговор о размени (у конкретном случају, не враћа се иста врста и количина заменљивих ствари), ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

У случају размене добара, основицу за обрачун ПДВ чини тржишна вредност добара која обвезник ПДВ прима, односно која је примио, као накнаду за извршени промет на дан испоруке тих добара у коју није укључен ПДВ.

5. Право на одбитак ПДВ обрачунатог од стране извођача радова за промет добара, односно услуга који се врши у оквиру изградње магистралног цевовода, исказаног у привременој ситуацији извођача радова, као и да ли се обрачунава и плаћа ПДВ на износ средстава која Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде уплаћује ЈКП „Комуналац“ према уговору којим је предвиђено удруживање средстава ради заједничког финансирања изградње овог објекта?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1770/2007-04 од 22.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка и 61/05, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;

3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, а уз испуњење свих прописаних услова, обвезник ПДВ – ЈКП „Комуналац“, као инвеститор, има право на одбитак ПДВ обрачунаог од стране извођача радова за промет добара, односно услуга који се врши у оквиру изградње магистралног цевовода, исказаног у привременој ситуацији извођача радова овереној од стране надзорног органа.

Министарство финансија напомиње да на износ средстава која Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ушлаћује ЈКП „Комуналац“ према уговору којим је предвиђено удруживање средстава ради заједничког финансирања изградње магистралног цевовода, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром да ова средства не представљају накнаду за промет добара и услуга обвезника ПДВ – ЈКП „Комуналац“.

6. Право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране обвезника ПДВ – пружалаца услуга у оквиру уређења, адаптирања и инвестиционог одржавања пословног простора који прималац услуга – ЈП „Пословни простор“ користи за давање у закуп

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-42/2008-04 од 22.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка и 61/05, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски делјивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28.

Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ – ЈП „Пословни простор“ има право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране пружалаца услуга у оквиру уређења, адаптирања и инвестиционог одржавања пословног простора који користи за пословну делатност давања у закуп, уз испуњење свих услова прописаних одредбама члана 28. Закона.

7. Обавеза обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност на промет услуга откупа новчаница ефикасног страног новца повученог из оптицаја од овлашћених мењача који са Народном банком Србије имају закључене уговоре о обављању мењачких послова, из тарифног става 4б Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1437/2007-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Одредбом члана 9. став 1. Закона, Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова

државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Уставом Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06), одредбама члана 95. у оквиру дела III – Економско уређење и јавне финансије, предвиђено је да је Народна банка Србије Централна банка Републике Србије, да је самостална и да подлеже надзору Народне скупштине, којој и одговара. О Народној банци Србије доноси се закон.

У складу с одредбом члана 4. Закона о Народној банци Србије („Сл. гласник РС“, бр. 72/03, 55/04 и 85/05), Народна банка Србије обавља следеће функције: утврђује и спроводи монетарну политику; самостално води политику курса динара и, уз сагласност Владе, утврђује режим курса динара; чува и управља девизним резервама; издаје новчанице и ковани новац; уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством; издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација и доноси прописе из те области; издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање; обавља законом утврђене послове за Републику Србију и државну заједницу Србија и Црна Гора; обавља друге послове утврђене овим и другим законом у складу с принципима пословања централних банака.

Према допису Народне банке Србије број: XI-5/1-08 од 3. јануара 2008. године, новчанице ефективног страног новца које су повучене из оптицаја престају да буду законско средство плаћања, с тим да банке емитенти тих новчаница прописују одређене рокове за њихову замену за оптицајне новчанице, као и начин и поступак њихове замене. Предметна трансакција обавља се у складу с Одлуком о условима и начину обављања мењачких послова (подзаконски акт Закона о девизном пословању) што је у складу с одредбом члана 4. Закона о Народној банци Србије.

Сагласно наведеном, за промет услуга откупа новчаница ефективног страног новца повученог из оптицаја од овлашћених мењача који са Народном банком Србије имају закључене уговоре о обављању мењачких послова, из тарифног става 4б Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге („Сл. гласник РС“, бр. 91/03 ... 122/07), а које Народна банка Србије, као Централна банка Републике Србије, обавља из делокруга органа, Народна банка Србије није обвезник ПДВ, што значи да за тај промет нема обавезу обрачунавања и плаћања ПДВ.

8. Порески третман промета добара и услуга који се врши у циљу реализације пројекта „Програм реконструкције градске инфраструктуре Града Београда“, финансираног из средстава зајма на основу Споразума о зајму закљученог 27. јула 2001. године између Града Београда и Европске банке за реконструкцију и развој, а за који је дата подршка од стране Републике Србије закључивањем Споразума о пружању подршке за пројекат „Програм реконструкције градске инфраструктуре Града Београда“ између Републике Србије и Европске банке за реконструкцију и развој дана 18. децембра 2001. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1789/2007-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 24. став 1. тачка 16б) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о кредиту, односно зајму, закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организације, односно друге државе, као и између треће стране и међународне финансијске организације, односно друге државе у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контра-

гарант, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза.

У складу са наведеном законском одредбом, а имајући у виду да Споразум о зајму закључен 27. јула 2001. године између Града Београда и Европске банке за реконструкцију и развој не садржи одредбу којом се уређује да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, на промет добара и услуга који се врши у циљу реализације пројекта „Програм реконструкције градске инфраструктуре Града Београда“, финансираног из средстава зајма на основу овог споразума, ПДВ се обрачунава и плаћа у складу са Законом.

Министарство финансија напомиње да се пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 16в) Закона не односи на промет добара и услуга који се врши у складу са међународним уговорима о донацији, кредиту и зајму, већ на промет добара и услуга који се врши у складу са другом врстом међународних уговора.

9. Да ли је Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије обвезник ПДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1899/2007-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 9. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у

циљу обављања послова државне управе обвезници су ако обављају промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе, а који су опорезиви у складу са Законом (члан 9. став 2. Закона).

Према одредби члана 1. Закона о коморама здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр. 107/05), овим законом оснивају се коморе здравствених радника као независне, професионалне организације, уређује се чланство у коморама здравствених радника, послови, организација и рад комора, посредовање у споровима и судови части, као и друга питања од значаја за рад комора.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о коморама здравствених радника прописано је, између осталог, да Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом и статутом коморе.

Сагласно наведеном, за промет добара и услуга који Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника, као и Статутом Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије („Сл. гласник РС“, бр. 115/06, у даљем тексту: Статут), Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије није обвезник.

Међутим, за опорезиви промет добара и услуга који Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије не врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника и Статутом (нпр. промет услуге давања у закуп пословног простора), Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије је обвезник у смислу одредбе члана 9. став 2. Закона.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Према томе, ако је Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан опорезиви промет већи од 4.000.000 динара, у том случају Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије дужна је да поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве. Поред обавезе подношења евиденционе пријаве, Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије, ако је обвезник ПДВ, има и друге обавезе и права у складу са Законом (нпр. обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ за опорезиви промет добара и услуга, обавеза издавања рачуна, право на одбитак претходног пореза итд.).

Министарство финансија напомиње да вредност укупног промета добара и услуга за обавезно евидентирање за ПДВ из члана 38. Закона утврђује се у износу од 4.000.000 динара почев од 1. јануара 2008. године, док се закључно са 31. децембром 2007. године вредност укупног промета за обавезно евидентирање за ПДВ утврђивала у износу од 2.000.000 динара.

10. Да ли је Комора биохемичара Србије обвезник ПДВ?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-23/2008-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 9. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у

циљу обављања послова државне управе обвезници су ако обављају промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе, а који су опорезиви у складу са Законом (члан 9. став 2. Закона).

Према одредби члана 1. Закона о коморама здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр. 107/05), овим законом оснивају се коморе здравствених радника као независне, професионалне организације, уређује се чланство у коморама здравствених радника, послови, организација и рад комора, посредовање у споровима и судови части, као и друга питања од значаја за рад комора.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о коморама здравствених радника прописано је, између осталог, да Комора биохемичара Србије има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом и статутом коморе.

Сагласно наведеном, за промет добара и услуга који Комора биохемичара Србије врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника, као и Статутом Коморе биохемичара Србије („Сл. гласник РС“, бр. 70/06, у даљем тексту: Статут), Комора биохемичара Србије није обвезник ПДВ.

Међутим, за опорезиви промет добара и услуга који Комора биохемичара Србије не врши у циљу обављања послова државне управе, тј. у складу са Законом о коморама здравствених радника и Статутом (нпр. промет услуге давања у закуп пословног простора), Комора биохемичара Србије је обвезник у смислу одредбе члана 9. став 2. Закона.

Одредбом члана 38. став 1. Закона прописано је да обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара дужан да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Према томе, ако је Комора биохемичара Србије обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан опорезиви промет

већи од 4.000.000 динара, у том случају Комора биохемичара Србије дужна је да поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве. Поред обавезе подношења евиденционе пријаве, Комора биохемичара Србије, ако је обвезник ПДВ, има и друге обавезе и права у складу са Законом (нпр. обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ за опорезиви промет добара и услуга, обавеза издавања рачуна, право на одбитак претходног пореза итд.).

Министарство финансија напомиње да вредност укупног промета добара и услуга за обавезно евидентирање за ПДВ из члана 38. Закона утврђује се у износу од 4.000.000 динара почев од 1. јануара 2008. године, док се закључно са 31. децембром 2007. године вредност укупног промета за обавезно евидентирање за ПДВ утврђивала у износу од 2.000.000 динара.

11. Порески третман промета консултантских и инжењерских услуга повезаних са изградњом далековода и трафо станице у Нигерији које домаћа фирма пружа страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште, односно пребивалиште (фирма из Нигерије)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-0028/2008-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона, место промета услуга је место у којем пружалац услуге обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима (став 3. тачка 1) истог члана Закона).

Одредбом члана 12. став 3. тачка 4) подтачка (7) Закона прописано је да се изузетно од ст. 1. и 2. овог члана местом промета услуга сматра место у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга.

У складу са наведеним законским одредбама, када домаће лице – обвезник ПДВ пружа консултантске и инжењерске услуге повезане са изградњом далековода и трафо станице у Нигерији, страном лицу, тј. лицу које на територији Републике Србије нема седиште, односно пребивалиште, местом промета ових услуга сматра се иностранство. У том случају, на накнаду за промет ових услуга ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по основу пружања ових услуга, у складу са Законом.

Министарство финансија напомиње да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује и цени надлежни порески орган, у

складу са начелима утврђеним прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

12. Право на одбитак претходног пореза обрачунатог на промет путничког аутомобила који фирма набавља у сврху додељивања награде добитнику у наградној игри, као и порески третман промета тог аутомобила добитнику награде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1834/2007-04 од 22.1.2008. год.)

Одредбом члана 25. став 2. тачка 18) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет услуга приређивања игара на срећу.

Сагласно одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ који набавља путнички аутомобил у сврху додељивања награде добитнику у наградној игри коју организује, нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке наведеног путничког аутомобила.

Према томе, када обвезник ПДВ додељује путнички аутомобил као награду добитнику у наградној игри коју организује, при чему приликом набавке овог добра није имао право на одбитак претходног пореза, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, сходно одредбама члана 4. став 4. тачка 2) и став 5) Закона. У овом случају, а под условом да добитник награде није обвезник ПДВ, организатор наградне игре нема обавезу издавања рачуна из члана 42. Закона, а у смислу одредбе члана 2. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04 и 67/05).

13. Пореска стопа код опорезивања промета смрзнутог лиснатог теста

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-102/2008-04 од 22.1.2008. год.)

Према одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Одредбом става 2. тачка 1) истог члана Закона прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет или увоз хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, улане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла и меда.

Према одредби члана 2. став 2. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04 ... 63/07, у даљем тексту: Правилник), пекарским производима, у смислу члана 23. став 2. тачка 1) Закона, сматрају се све врсте пецива, укључујући и пуњена пецива, бурек-пита, симит, погачице, крофне и слични производи, мекике и слични производи, перце и ђевреци, грисини, пењерлије, коре за питу и коре за гибаницу.

Ако се производи из става 2. овог члана стављају у промет у оригиналном паковању, сматрају се пекарским производима ако им је рок трајања до седам дана (члан 2. став 3. Правилника).

Према одредби става 4. истог члана Правилника, пекарским производима сматрају се и производи из ст. 2. и 3. овог члана када се стављају у промет у смрзнутом стању, независно од рока трајања.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, промет смрзнутог лиснатог теста опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%, с обзиром да за промет овог добра није прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ од 8%.

14. Пореска стопа која се примењује код увоза и промета смрзнутих пита сирница, пита зељаница и пита кромпируша

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1670/2007-04 од 21.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно одредби става 2. тачка 1) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла и меда.

Правилником о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04, 65/05 и 63/07, у даљем тексту: Правилник), у члану 2. став 2, прописано је да се пекарским производима, у смислу члана 23. став 2. тачка 1) Закона, сматрају све врсте пецива, укључујући и пуњена пецива, бурек-пита, симит, погачице, крофне и слични производи, мекике и слични производи, перече и ђевреци, грисини, пењерлије, коре за питу и коре за гибаницу.

Ако се производи из става 2. овог члана стављају у промет у оригиналном паковању, сматрају се пекарским производима ако им је рок трајања до седам дана (став 3. истог члана Правилника).

Сагласно одредби члана 2. став 3. Правилника, пекарским производима сматрају се производи из ст. 2. и 3. овог члана када се стављају у промет у смрзнутом стању, независно од рока трајања.

Одредбом члана 10. Правилника прописано је да се посебна стопа од 8% примењује и код увоза добара из чл. 2-9. овог

правилника, ако су та добра у истоветном називу разврстана, односно обухваћена прописом којим се уређује царинска тарифа.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, на промет пита сирница, пита зељаница и пита кромпируша, које се стављају у промет у смрзнутом стању, независно од рока трајања, ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној пореској стопи од 8%. Такође, по посебној пореској стопи од 8% опорезује се и увоз ових добара ако су у истоветном називу разврстана, односно обухваћена прописом којим се уређује царинска тарифа.

15. Да ли се подаци о промету грађевинских објеката изграђених пре 1. јануара 2005. године уносе у Образац ППДВ – Пореска пријава пореза на додату вредност?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1448/2007-04 од 21.1.2008. год.)

Према одредби члана 65. став 1. Закона, лица која су обвезници ПДВ у складу са овим законом дужна су да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис новоизграђених грађевинских објеката чија је изградња у току.

Одредбом става 2. истог члана Закона прописано је да се новоизграђени грађевински објекти који до 31. децембра 2004. године нису испоручени или нису плаћени опорезују у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Пописне листе из става 1. овог члана обвезник је дужан да достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године (члан 65. став 5. Закона).

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ

испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 4. став 3. тачка 7) Закона прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Према одредби члана 2. став 1. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 105/04), новоизграђеним грађевинским објектима, у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона, сматрају се објекти у свим степенима изграђености који као такви могу бити предмет преноса права располагања, а чија је изградња започета од 1. јануара 2005. године.

Одредбом члана 11. став 7. Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04 и 108/05) прописано је да се у делу 1. Обрасца ПППДВ не исказују подаци о износу накнаде за промет добара и услуга који се не сматра прометом добара и услуга у складу са чланом 6. Закона, односно за промет добара и услуга који није предмет опорезивања ПДВ у складу са Законом.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, грађевински објекти који су изграђени пре 1. јануара 2005.

године нису предмет опорезивања ПДВ, па се подаци о промету ових грађевинских објеката не исказују у Обрасцу ПППДВ – Пореска пријава пореза на додату вредност.

16. Порески третман промета услуге процене штете на добрима која нису предмет полисе осигурања издате од стране обвезника ПДВ – компаније за осигурање

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-44/2008-04 од 18.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 2. тачка 1) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет услуга осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агената (заступника) у осигурању.

У складу са наведеним законским одредбама, на промет услуге процене штете на добрима која нису предмет полисе осигурања издате од стране обвезника ПДВ – компаније за осигурање, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој пореској стопи од 18%, с обзиром да за промет ове услуге законом није прописано пореско ослобођење.

17. Порески третман увоза моторног возила марке „Застава 101 скала поли“ из Републике Црне Горе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1350/2007-04 од 17.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с одредбама члана 26. Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је, у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16б) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона, ослобођен ПДВ;

1а) која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ;

1б) која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;

1в) која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања са системом одлагања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак прераде под царинском контролом;

5) у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;

6) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;

7) за која је, у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05 и 62/06) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

У складу са наведеним одредбама Закона, на увоз моторног возила марке „Застава 101 скала поли“ из Републике Црне Горе, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи ПДВ од 18%, независно од тога да ли за увоз предметног добра постоји обавеза плаћања царине и других увозних дажбина у складу са царинским прописима, а имајући у виду да за увоз овог добра одредбама члана 26. Закона није предвиђено пореско ослобођење.

Министарство финансија напомиње да је за обрачун и наплату ПДВ при увозу добара, према одредби члана 59. Закона, надлежан царински орган који спроводи царински поступак.

18. Могућност ослобађања од плаћања ПДВ увоза музичког инструмента – траверзо флауте коју је Центар за рану музику купио у Аустрији

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1762/2007-04 од 17.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу с одредбама члана 26. Закона, ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је, у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)-16в) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона, ослобођен ПДВ;

1а) која се увозе на основу уговора о донацији, односно као хуманитарна помоћ;

1б) која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;

ев) која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања са системом одлагања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак прераде под царинском контролом;

5) у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;

6) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;

7) за која је, у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05 и 62/06) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

У складу са наведеним одредбама Закона, на увоз музичког инструмента – траверзо флауте коју је Центар за рану музику купио у Аустрији, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи

ПДВ од 18%, с обзиром да за увоз овог добра одредбама члана 26. Закона није предвиђено пореско ослобођење.

19. Могућност пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет електричне енергије коју обвезник ПДВ отпрема на територију Аутономне покрајине Косово и Метохија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1302/2007-04 од 16.1.2008. год.)

Одредбом члана 61. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да ће Влада Републике Србије уредити извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

Уредбом о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС“, бр. 15/05, у даљем тексту: Уредба), у члану 2. прописано је да се на промет добара и услуга који обвезници ПДВ врше са територије Републике Србије ван територије АПКМ (у даљем тексту: Република ван АПКМ) на територију АПКМ, односно са територије АПКМ на територију Републике ван АПКМ, примењује Закон, прописи донети на основу Закона и ова уредба.

Према одредби члана 10. став 1. Уредбе, на промет домаћих добара који изврше обвезници ПДВ са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, ПДВ се не плаћа, а обвезници ПДВ имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом, под условом да су добра отпремљена на територију АПКМ.

Добра из става 1. овог члана отпремају се уз Образац ЕЛ – Евиденциони лист који попуњава Посебно одељење (члан 10. став 2. Уредбе).

Одредбом става 3. истог члана Уредбе прописано је да је пре попуњавања Евиденционог листа из става 2. овог члана, обвезник ПДВ дужан да Посебном одељењу достави рачун, односно други документ о промету добара, који садржи:

- назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- место и датум издавања и редни број рачуна;
- назив и адресу примаоца рачуна;
- врсту, количину, цену по јединици мере и вредност

добара.

Као докази да су добра из става 1. овог члана отпремљена на територију АПКМ, у складу са ставом 4. истог члана Уредбе, служе:

- Евиденциони лист оверен од стране Посебног одељења;
- извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара;
- доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србији, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза, ако је за испоручена добра извршено плаћање у девизама.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Уредбе, на промет електричне енергије који врши обвезник ПДВ са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза, под условом да поседује доказе да је електрична енергија отпремљена на територију АПКМ, и то: Евиденциони лист оверен од стране Посебног одељења, извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара, као и доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно

оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза, ако је за испоручена добра извршено плаћање у девизама.

Према томе, обвезник ПДВ може да оствари наведено пореско ослобођење у пореском периоду у којем је извршено отпремање електричне енергије на територију АПКМ, ако до истека рока за подношење пореске пријаве за тај порески период поседује прописане доказе о извршеном отпремању, односно у пореском периоду у којем поседује прописане доказе.

Поред тога, а у вези са процедуром обезбеђивања доказа из члана 10. став 4. алинеја 1. Уредбе, Министарство финансија је дало Инструкцију у вези са применом царинског и пореског поступка на транзит, допремање и отпремање електричне енергије са територије АПКМ и на територију АПКМ, број: 335-00-00107/2007-17 од 11.1.2008. године.

20. Порески третман обављања инвеститорских радова на изградњи водопривредног објекта, бране „Ровни“, од стране Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ и ЈП „Колубара“

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-6/2007-04 од 16.1.2008. год.)

Одредбом члана 9. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Република, њени органи, односно правна лица из става 1. овог члана обвезницу су ако обављају промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне

управе, а који су опорезиви у складу с овим законом (члан 9. став 2. Закона).

Према одредби члана 9. став 4. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 43/07), Републичка дирекција за воде, као орган управе у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, обавља послове државне управе и стручне послове који се односе на: политику водопривреде; вишенаменско коришћење вода; водоснабдевање, изузев дистрибуције воде; заштиту од вода; спровођење мера заштите вода и планску рационализацију потрошње воде; уређење водних режима; праћење и одржавање режима вода који чине и пресецају границу Републике Србије, као и друге послове одређене законом.

Одредбом члана 81. став 1. Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 46/91 ... 101/2005) прописано је да се оснива Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ са потпуном одговорношћу (у даљем тексту: јавно водопривредно предузеће) за обављање водопривредне делатности.

Делатност јавног водопривредног предузећа, у складу с одредбом члана 82. став 1. Закона о водама је: газдовање водним ресурсима и усклађивање потребе за водом разних корисника; праћење, одржавање и унапређивање водног режима; одржавање и реконструкција водопривредних објеката; организовање и спровођење одбране од поплава; одвођење сувишних вода и организовање одбране од унутрашњих вода на мелирационом подручју; организовање и спровођење мера за заштиту од бујица и ерозије; обезбеђење воде за коришћење; организовање и спровођење мера за заштиту вода од загађивања; вршење инвеститорских послова код изградње, односно реконструкције водопривредних објеката; израду техничке документације у области водопривреде; припремање планова и програма у водопривреди; организовање и вођење водопривредног информационог система и документације

о водама; извршавање задатака из међудржавних споразума у области водопривреде и организовање студијско-истраживачких радова у области водопривреде.

Сходно законским одредбама, за промет добара и услуга који врши Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ (у даљем тексту: ЈВП „Србијаводе“) у оквиру делатности из члана 82. став 1. Закона о водама, ЈВП „Србијаводе“ није обвезник ПДВ.

Према томе, када ЈВП „Србијаводе“ по основу обављања инвеститорских послова на изградњи водопривредних објеката, у конкретном случају бране „Ровни“, остварује новчана средства из буџета Републике Србије, не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, али ни право на одбитак ПДВ обрачунатог за промет добара и услуга од стране обвезника ПДВ – извођача радова на изградњи бране.

Ако добра и услуге за изградњу бране „Ровни“, као инвеститор, набавља обвезник ПДВ – ЈП „Колубара“, у том случају, а имајући у виду да се не ради о лицу из члана 9. став 1. Закона, ЈП „Колубара“ има право на одбитак ПДВ обрачунатог за промет добара и услуга од стране обвезника ПДВ – извођача радова на изградњи бране, као претходног пореза, уз испуњење свих услова прописаних одредбама члана 28. Закона. При томе, Министарство финансија напомиње да уколико би, како се наводи у захтеву за мишљење, по завршетку изградње бране дошло до првог преноса права располагања на овом објекту без накнаде од стране обвезника ПДВ – ЈП „Колубара“, а обвезник ПДВ – ЈП „Колубара“ је користио право на одбитак претходног пореза по основу изградње бране, у том случају обвезник ПДВ – ЈП „Колубара“ био би дужан да за први пренос права располагања, у складу с одредбама члана 4. став 4. тачка 2) и став 5, члана 18. ст. 1. и 2. и члана 23. став 1. Закона, обрачуна ПДВ по пореској стопи од

18% на основицу коју чини цена коштања бране у моменту промета, у коју није укључен ПДВ, као и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

21. Утврђивање основице за обрачун ПДВ код промета добара који се врши на основу уговора о продаји робе са оброчним отплатама цене

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1859/2007-04 од 16.1.2008. год.)

Према одредби члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 4. став 1. Закона, промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лице које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 17. став 1. Закона прописано је да пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

У складу са наведеним законским одредбама, основицу за обрачунавање ПДВ код промета добара који се врши на основу уговора о продаји робе са оброчним отплатама цене, чини укупна накнада коју испоручилац добара прима или треба да прими, а у

коју се урачунава и износ уговорене камате коју испоручилац добара зарачунава примаоцу, без ПДВ, с обзиром да ова врста камате представља део накнаде за промет добара.

22. Порески третман промета услуге посредовања код продаје инвестиционих јединица коју врши обвезник ПДВ – банка на основу уговора са инвестиционим друштвом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1646/2007-04 од 16.1.2008. год.)

Према одредби члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Одредбом члана 25. став 1. тачка 2) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа у промету новца и капитала, и то код: пословања и посредовања у пословању акцијама, уделима у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности.

Пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, у складу с одредбом члана 25. став 1. тачка 7) Закона, прописано је и за пословања друштава за управљање инвестиционим фондовима у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови.

Према одредби члана 2. тач. 1) и 2) Закона о инвестиционим фондовима („Сл. гласник РС“, бр. 46/06), друштво за

управљање инвестиционим фондовима је привредно друштво које организује, оснива и управља инвестиционим фондовима, у складу са законом, док је инвестициони фонд институција колективног инвестирања у оквиру које се прикупљају и улажу новчана средства у различите врсте имовине са циљем остваривања прихода и смањења ризика улагања.

Инвестициона јединица је сразмерни обрачунски удео у укупној нето имовини инвестиционог фонда (члан 2. тачка 5) Закона о инвестиционим фондовима).

Сагласно наведеним законским одредбама, на промет услуге посредовања код продаје инвестиционих јединица коју врши обвезник ПДВ – банка на основу уговора са инвестиционим друштвом, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој пореској стопи од 18%, с обзиром да Законом није предвиђено пореско ослобођење за промет ове услуге.

23. Право на одбитак ПДВ надокнаде као претходног пореза у случају када је ПДВ надокнада плаћена пољопривредницима у новцу на основу уговора који садржи клаузулу са елементима правног посла асигнације

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-01569/2007-04 од 16.1.2008. год.)

Одредбом члана 34. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода (у даљем тексту: пољопривредници), имају право на надокнаду по основу ПДВ (у даљем тексту: ПДВ надокнада) под условима и на начин одређен овим законом.

ПДВ надокнада признаје се пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима (став 2. истог члана Закона).

Сагласно одредби члана 34. став 3. Закона, ако пољопривредници изврше промет добара и услуга из става 2. овог члана, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 5% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ за обрачун (у даљем тексту: признаница), као и да обрачунату ПДВ надокнаду исплати пољопривредницима у новцу (уплатом на текући рачун, рачун штедне или у готовом).

Обвезници из става 3. овог члана имају право да одбију износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да су ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платили пољопривреднику (члан 34. став 4. Закона).

Одредбама члана 9. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци („Сл. гласник РС“, бр. 105/04, 140/04 и 67/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се рачуном, у смислу члана 42. став 1. Закона, сматра документ за обрачун ПДВ надокнаде (признаница) који обвезник издаје пољопривреднику у смислу члана 34. став 3. Закона. Признаница садржи нарочито следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца признанице;
- 2) место и датум издавања и редни број признанице;
- 3) име, презиме и адресу и ПИБ пољопривредника;
- 4) врсту и количину испоручених добара и врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга;
- 6) вредност примљених добара и услуга;
- 7) износ ПДВ надокнаде обрачунате пољопривреднику.

У складу са наведеним законским одредбама, а уз испуњење услова прописаних одредбама члана 28. Закона, обвезник ПДВ има право да ПДВ надокнаду обрачунату пољопривреднику одбије као претходни порез од ПДВ који дугује, под условом да је ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платио пољопривреднику у новцу (уплатом на текући рачун, рачун штедне или у готовом), независно од тога да ли је новчано

плаћање вредности примљених добара и услуга и ПДВ надокнаде извршено од стране обвезника ПДВ – примаоца добара и услуга или од стране упућеника – асигната на основу закљученог уговора о асигнацији, односно на основу уговора који, између осталог, садржи клаузулу са елементима правног посла асигнације.

24. Порески третман промета услуге дозвољавања коришћења путева за коју ЈП „Путеви Србије“ наплаћује посебну накнаду – путарину, као и право на одбитак претходног пореза по основу промета ове услуге

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00011/2008-04 од 15.1.2008. год.)

1. Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, ствари-ма или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Србије“ који врши промет услуге дозвољавања

коришћења путева дужан је да на накнаду за промет ове услуге, у коју није укључен ПДВ, а која се наплаћује као посебна накнада за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарина), обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом.

2. Сагласно одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона., право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

Сагласно одредби члана 30. став 1. Закона, ако обвезник користи испоручена или увезена добра или прима услуге, за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује.

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ користи набављена добра или пружене услуге да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, укључујући активности које нису предмет опорезивања ПДВ, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који може да одбије и део који не може да одбије од ПДВ који дугује.

Подела претходног пореза према економској припадности врши се на основу намене коришћења добара, односно услуга, набављених, односно примљених у пореском периоду. Наиме, обвезник ПДВ који набављена добра, односно примљене услуге у потпуности користи или ће их користити за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (опорезив промет, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза и промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици) има право на одбитак укупног износа претходног пореза. У супротном, обвезник ПДВ који набављена добра, односно примљене услуге у потпунос-

ти користи или ће их користити за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза (промет за који је прописано пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза и промет који је извршен у иностранству, ако за тај промет не би постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици), укључујући активности које нису предмет опорезивања ПДВ, нема право на одбитак укупног износа ПДВ обрачунатог од стране претходног учесника у промету, односно плаћеног при увозу.

Такође, подела претходног пореза према економској припадности, тј. обиму коришћења добра или услуге, врши се и у случају када се поједино набављено добро или примљена услуга користи или ће се користити за промет са правом и промет без права на одбитак претходног пореза, укључујући активности које нису предмет опорезивања ПДВ.

Према томе, када обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Србије“ набавља добра или услуге у циљу изградње, одржавања, рехабилитације и реконструкције путева, односно делова путева, за чију употребу, тј. дозвољавање коришћења наплаћује накнаду – путарину, у том случају, а уз испуњење услова прописаних Законом, обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Србије“ има право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету (грађевинског предузећа, предузећа које пружа услуге одржавања и сл.), односно ПДВ плаћен при увозу, одбије као претходни порез. По основу набавке добара и услуга за изградњу, одржавање, рехабилитацију и реконструкцију путева, односно делова путева, за чије се коришћење не наплаћује путарина, обвезник ПДВ – ЈП „Путеви Србије“ нема право на одбитак ПДВ обрачунатог од стране претходног учесника у промету, односно плаћеног при увозу, као претходног пореза.

У случају када обвезник ПДВ за поједино набављено добро или примљену услугу не може да изврши поделу претходног пореза према економској припадности, у том случају, од ПДВ који дугује може да одбије сразмерни порески одбитак утврђен у складу с одредбама члана 30. ст. 2-5. Закона и одредбама чл. 2. и 3.

Правилника о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка („Сл. гласник РС“, бр. 67/05).

25. Право на одбитак претходног пореза по основу набавке новогодишњих украса намењених декорацији пословног простора

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1854/2007-04 од 15.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28.

Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

Одредбом члана 29. став 1. тачка 3) Закона прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке или увоза тепиха, електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемнима, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета, који се користе за опремање административних просторија.

Сагласно наведеним законским одредбама, а уз испуњење прописаних услова, обвезник ПДВ из Београда има право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране претходног учесника у промету, односно плаћеног при увозу, по основу набавке новогодишњих украса намењених декорацији пословног простора, осим у случају када се набавка тих добара врши у циљу опремања, односно декорације административних просторија.

26. Обавеза исправке одбитка претходног пореза за објекат за вршење делатности у случају када обвезник ПДВ – инвеститор изврши први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту, при чему до момента првог преноса права располагања на том објекту део објекта даје у закуп, а део користи као пословни простор

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1901/2007-04 од 15.1.2008. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07,

у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона., право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

Према одредби члана 32. став 1. Закона, обвезник који је остварио право на одбитак претходног пореза за опрему и објекте

за вршење делатности дужан је да изврши исправку одбитка претходног пореза ако престане да испуњава услове за остваривање овог права и то у року краћем од пет година од момента прве употребе за опрему, односно десет година од момента прве употребе за објекте.

У складу са наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ – инвеститор изврши први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту, а за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ у складу са законом (опорезиви промет), при чему до момента првог преноса права располагања на том објекту део објекта даје у закуп, а део користи као пословни простор, у том случају не постоји обавеза исправке одбитка претходног пореза, с обзиром да обвезник ПДВ није престао да испуњава услове за остваривање овог права.

27. Утврђивање основице за обрачунавање ПДВ за промет консултантских услуга које се односе на поступак продаје привредних субјеката у случају када обвезник ПДВ – пружалац консултантских услуга, поред фиксног износа накнаде, наплаћује од клијента и тзв. „награду за успех“

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-910/2007-04 од 11.1.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореску основицу код промета добара и услуга чини износ накнаде (у новцу, ствари-ма или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра и пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

У складу са наведеним законским одредбама, у случају када обвезник ПДВ врши промет консултантских услуга које се односе на поступак продаје привредних субјеката, за који, поред фиксног износа накнаде, наплаћује од клијента и тзв. „награду за успех“, основицу за обрачун ПДВ чини укупан износ накнаде за промет ове услуге, тј. износ накнаде у коју се урачунава и износ тзв. „награде за успех“.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Да ли се износ који је плаћен Републици Србији на име лиценце за трећег мобилног оператера може квалификовати за порески подстицај у смислу члана 50а Закона о порезу на добит предузећа као улагање у основна средства?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00347/2007-04 од 23.1.2008. год.)

Одредбом члана 50а став 1. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од 600 милиона динара, који та средства користи у регистрованој делатности у Републици и у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, ослобађа се плаћања пореза на добит предузећа у периоду од десет година сразмерно том улагању.

Пореско ослобођење из члана 50а Закона признаје се само за извршена улагања у основна средства у власништву обвезника која се, у складу са чланом 6. став 1. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 114/06, у даљем тексту: Правилник), исказују на рачунима групе 02 – Некретнине, постројења, опрема и биолошка средства, а не и за улагања у осталу сталну имовину (нематеријална улагања и др.).

Према томе, обвезнику који је извршио улагања у одређено нематеријално право (лиценца за пружање телекомуникационих услуга, у конкретном случају) која се, у складу са чланом 5. Правилника, исказују на рачуну 011 – Концесије, патенти, лиценце и слична права, а у оквиру рачуна групе 01 – Нематеријална улагања, не признаје се право на пореско ослобођење прописано одредбом члана 50а Закона.

Сразмерни износ улагања у основна средства из члана 50а став 1. Закона утврђује се на начин прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 139/04), на Обрасцу СУ, као однос вредности набављених основних средстава (некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава) за која се признаје право на порески подстицај из члана 50а Закона, на дан израде пореског биланса и вредности укупних основних средстава (некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава), укључујући и основна средства за која је извршено улагање из члана 50а Закона.

Према томе, на висину сразмерног износа улагања у основна средства из члана 50а Закона не утичу улагања (у конкретном случају, нематеријална улагања за лиценцу) која немају карактер улагања у основна средства.

2. Примена члана 10, а у вези са чланом 38. Закона о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00141/2007-04 од 10.1.2008. год.)

Чланом 10. ст. 5. и 6. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003 и 84/2004, у даљем тексту: Закон) прописано је да се амортизација за стална средства разврстана у групе II до V утврђује применом дегресивне методе на вредност средства разврстаних по групама. Основицу за аморти-

зацију у првој години чини набавна вредност, а у наредним годинама неотписана вредност.

По члану 38. Закона, порески период за који се обрачунава порез на добит је пословна година, при чему је пословна година календарска година, осим у случају престанка или отпочињања обављања делатности у току године, укључујући и статусне промене.

Чланом 4. Правилника о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Сл. гласник РС“, бр. 116/04, у даљем тексту: Правилник) уређено је, између осталог, да се амортизација за стална средства разврстана у групе амортизације од II до V обрачунава применом прописане стопе, у првој години на набавну вредност, а у наредним годинама на износ неотписане вредности сталних средстава групе (салдо групе) утврђене на крају претходне године, увећане за вредност прибављених и умањене за вредност отуђених сталних средстава из те групе током године.

Обрачун амортизације сталних средстава разврстаних у групе амортизације од II до V врши се на Обрасцу ОА – Обрачун амортизације сталних средстава.

Обрачун годишње пореске амортизације за сваку од амортизационих група (од II до V) врши се применом прописане стопе за ту групу сталних средстава на одговарајућу основицу утврђену у колони 5 Обрасца ОА (почетни салдо групе увећан за прибављена и умањен за отуђена стална средства, независно од тога када су у току године средства прибављена или отуђена, односно независно од стварне дужине коришћења сталног средства у пореском периоду).

У складу са Законом и Правилником, на исти начин пореска амортизација обрачунава се и у случају када је порески период за који се саставља порески биланс краћи од календарске године (почетак или престанак обављања делатности у току календарске године), у оквиру кога обвезник прибавља или отуђује средства.

Према томе, у случају када обвезник почиње делатност у току године, као новоосновано друштво или друштво настало статусном променом коме су пренета стална средства по основу статусне промене, на салдо групе (колона 5. Обрасца ОА, коју чини почетни салдо групе плус прибављена средства која се стављају у употребу минус отуђена средства током периода) примењује се обрачун амортизације уређен Правилником, односно стопа амортизације прописана Законом и Правилником, и тако добијен износ амортизације (колона 7. Обрасца ОА) умањује салдо групе.

Обвезник који отуђи стална средства у току календарске године, преносом дела сталних средстава услед статусне промене на друштво стицаоца или ново друштво, то отуђење исказује у колони 4. Обрасца ОА – Отуђена средства током године, и умањује салдо групе на крају године (колона 5. Обрасца ОА), тако да за отуђена средства не обрачунава пореску амортизацију у пореском периоду.

3. Порески подстицај из члана 50а Закона о порезу на добит предузећа:

а) Да ли правно лице које је извршило улагања у основна средства у вредности преко 600 милиона динара има право на порески подстицај из члана 50а Закона ако је део тих средстава почело да користи за обављање једне од регистрованих делатности и остварује приход од те делатности, а део набављених средстава није још започело да користи за обављање друге делатности за коју је инвестиција још у току?

б) Да ли правно лице губи право на порески подстицај ако део средстава за која је остварило право на порески подстицај из члана 50а Закона отуђи, а у нова средства не уложи износ једнак тржишној цени отуђених средстава, ако после отуђења није смањило износ укупних улагања испод 600 милиона динара?

ц) Да ли правно лице може да оствари право на порески подстицај у смислу члана 50а Закона по основу опреме коју је оснивач–стра-

но правно лице унело као страни улог у децембру 2004. године и на тај начин повећало основни капитал обвезника, а опрема је стављена у употребу у току 2007. године?

д) Да ли правно лице губи право на порески подстицај ако основна средства за која је остварило право на порески подстицај из члана 50а Закона престане да користи за обављање једне регистроване делатности, а настави да користи за обављање друге регистроване делатности?

е) Да ли се вредност основних средстава стечених спајањем, припајањем или поделом укључује у вредност основних средстава набављених у складу са чланом 50а став 1. Закона, на крају пословне године, под редним бројем 1. Обрасца СУ или у вредност укупних основних средстава под редним бројем 4. Обрасца СУ?

ф) Шта се подразумева под пословном имовином која се уноси на редни број 1. и редни број 2. Обрасца СИ?

г) Да ли се као улагање у основна средства из члана 50а Закона признаје набавка употребљаване опреме из увоза?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00191/2007-04 од 10.1.2008. год.)

а) Одредбом члана 50а став 1. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон) прописано је да порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од 600 милиона динара, који та средства користи у регистрованој делатности у Републици и у периоду улагања додатно запосли не неодређено време најмање 100 лица, ослобађа се плаћања пореза на добит предузећа у периоду од десет година сразмерно том улагању.

Право на порески подстицај из члана 50а Закона признаје се обвезнику за улагања у основна средства у свим делатностима које су наведене у оснивачком акту обвезника, уз услов да та основна средства користи у регистрованој делатности, односно делатностима наведеним у свом оснивачком акту. Порески подстицај се примењује по испуњењу услова из става 1. овог члана, од прве године у којој је остварена опорезива добит.

Обвезник који, између осталог, престане да користи средства из члана 50а став 1. Закона губи право на пореско ослобођење и дужан је да плати порез који се валоризује применом стопе раста цена на мало према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, у складу са чланом 50г Закона. Значи, губитак права на пореско ослобођење везује се за коришћење, односно престанак коришћења основног средства.

У конкретном случају, обвезник је извршио улагања (преко 600 милиона динара) у набавку основних средстава које је укњижио у пословним књигама као своја и која ће користити за обављање две врсте регистрованих делатности, додатно запослио на неодређено време 100 радника и почео је да користи део набављених средстава у једној (од те две) делатности. Министарство финансија сматра, у складу са Законом, да обвезник има право на порески подстицај само за набављена основна средства која је почео да користи у регистрованој делатности у пореском периоду, уколико за та основна средства испуњава услове из Закона у погледу висине улагања, а не и за средства у припреми која још није почео да користи.

б) У случају када отуђи део средстава по основу којих је остварио право на порески подстицај из члана 50а Закона, а у нова средства не уложи износ једнак тржишној цени отуђених средстава, обвезник губи право на порески подстицај и дужан је да плати порез који се валоризује применом стопе раста цена на мало према подацима републичког органа надлежног за послове статистике. Министарство финансија сматра да у случају када се износ укупних улагања (и после тог отуђења) није смањио испод Законом прописаних 600 милиона динара, обвезник не губи право на порески подстицај прописан овим чланом, односно да није у обавези да плати порез (у складу са чланом 50г Закона), али је дужан да утврди нову (нижу) сразмеру између вредности набављених основних средстава за која се признаје право на порески подстицај из члана 50а умањеној за отуђена средства и вредности укупних средстава.

ц) Порески подстицај у смислу члана 50а Закона остварује се и у случају када друго лице (у конкретном случају, страном правном лице), у складу са одговарајућим прописима, основни капитал обвезника повећава уношењем основних средстава, односно када се на тај начин изврши набавка основних средстава, уз услов да та основна средства буду евидентирана у књиговодству обвезника као сопствена, као и да се користе за обављање регистроване делатности обвезника. Период улагања није временски ограничен, што значи да се, у смислу испуњења услова за прописани износ улагања у периоду улагања, признају улагања у опрему из 2004. године која је стављена у употребу 2007. године.

д) Министарство финансија сматра да обвезник који престане да користи средства по основу којих је остварио право на порески подстицај из члана 50а Закона за обављање једне регистроване делатности и та иста основна средства, без прекида, настави да користи у другој регистрованој делатности (уколико се, у складу са Законом, ради о основним средствима која користе и служе за обављање обе врсте делатности), не губи право на порески подстицај, с обзиром да се право на порески подстицај у смислу члана 50а Закона признаје обвезнику за улагања извршена у све законом дозвољене делатности, а које је обвезник навео у свом оснивачком акту.

е) Сразмерни део улагања у основна средства утврђује се на начин прописан Правилником о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 134/04, у даљем тексту: Правилник), на Обрасцу СУ, као однос вредности набављених основних средстава за која се признаје право на порески подстицај из члана 50а Закона, на дан израде пореског биланса и вредности укупних основних средстава (укључујући и основна средства за која је извршено улагање из члана 50а Закона), изражен у проценту за који се умањује обрачунати порез.

Према томе, укупна основна средства обвезника обухватају сва основна средства обвезника, дакле и средства прибављена статусном променом, што значи да вредност основних средстава стечених статусном променом треба укључити у износ исказан на редном броју 4. Обрасца СУ – Вредност укупних основних средстава. Како се вредност основних средстава стечених статусном променом исказује у СИ Обрасцу (за сврху умањења пореског ослобођења обрачунатог у Обрасцу СУ), Министарство финансија сматра да основна средства стечена статусном променом треба укључити и у износ исказан на редном броју 1. Обрасца СУ, како би се у овом обрасцу проценат пореског ослобођења исказао без утицаја основних средстава прибављених статусном променом, при чему ће се тако утврђено пореско ослобођење умањити у Обрасцу СИ, за проценат основних средстава прибављених статусном променом (ред. бр. 1. Обрасца СИ) у односу на укупна основна средства (ред. бр. 2. Обрасца СИ).

ф) Под пословном имовином сматра се пословна имовина изражена у основним средствима, односно у имовини за коју се признаје право на пореско ослобођење из члана 50а Закона, с обзиром да се, у смислу Закона, у Обрасцу СИ врши умањење пореског ослобођења обрачунатог у складу са Законом у Обрасцу СУ, за основна средства (имовину обвезника) прибављену путем статусне промене.

г) Одредбом члана 50д Закона, у износ улагања у основна средства из члана 50а овог закона не урачунава се вредност опреме која је већ у употреби у Републици.

Према томе, као улагање у основна средства из члана 50а Закона, признаје се улагање у набавку употребљаване опреме из увоза, имајући у виду да за исту нису коришћени порески подстицаји.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Обим права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права код куповине првог стана који купац купује за себе и свог ванбрачног партнера

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01870/2007-04 од 27.12.2007. год.)

Одредбом члана 23. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

С тим у вези, порез на пренос апсолутних права плаћа се на пренос права својине на стану по уговору о купопродаји на који се не плаћа порез на додату вредност, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Према одредби члана 31а Закона, порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или поро-

личној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана), за површину која за купца првог стана износи до 40m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15m² по сваком члану (у даљем тексту: одговарајући стан), под условом да:

- 1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;
- 2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана.

Према одредби члана 31б Закона, право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

- 1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;
- 2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос

апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Сходно одредби члана 27. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 61/07), право на пореско ослобођење из чл. 31а и 31б Закона може се остварити само на основу уговора о купопродаји првог стана овереног после ступања на снагу тог закона.

Дакле, у смислу остваривања права на пореско ослобођење од пореза на пренос апсолутних права код куповине првог стана, чланом породичног домаћинства не сматра се ванбрачни партнер купца првог стана.

Према томе, ако је, у конкретном случају, од 8. јула 2007. године закључен уговор о куповини првог стана у Републици Србији, који купац првог стана купује за себе и свог ванбрачног партнера, уколико је реч о стану који подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права и ако су испуњени прописани услови за пореско ослобођење из чл. 31а и 31б Закона, обим права на пореско ослобођење од пореза на пренос апсолутних права на пренос стана који се изврши по основу тог уговора износи до 40m².

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, односно обим права на пореско ослобођење, у сваком конкретном случају, утврђује надлежни порески орган на основу пружених доказа.

2. Порески третман постојања, односно преноса стварних права на гаражном месту

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00282/2007-04 од 27.12.2007. год.)

1. Према одредби члана 2. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на имовину плаћа се на следећа права на непокретности:

- 1) право својине;
- 2) право плодуживања;
- 3) право употребе и право становања;
- 4) право временског коришћења (тајм-шеринг);
- 5) право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време;
- 6) право коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског земљишта у државној својини, површине преко 10 ари.

Непокретностима, у смислу члана 2. став 1. Закона сматрају се: земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже, зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови.

У случају када на непокретности постоји неко од права из члана 2. став 1. тач. 2) до 6) Закона, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине.

Према томе, ако се под гаражним местом, у смислу постављеног питања, подразумева земљиште, односно земљиште са плочом која је на њему изграђена, на коме лице (физичко или правно) има неко од права из члана 2. став 1. Закона, порез на имовину у тзв. статистици плаћа се на то право, осим ако се, у складу са Законом, оствари право на пореско ослобођење (нпр. кад пореска основица за све непокретности обвезника, сагласно члану 12. став 2. Закона, не прелази износ од 400.000 динара, а не дају се трајно другим лицима ради остваривања прихода; кад површина грађевинског земљишта из члана 2. став 1. тачка б) Закона није преко 10 ари).

2. Према одредби члана 14. ст. 1, 2. и 6. Закона, порез на наслеђе и поклон плаћа се на права на непокретности из члана 2. став 1. тач. 1) до 5) Закона, које наследници, односно поклонопримци наслеђују, односно приме на поклон. Порез на наслеђе и поклон плаћа се и на наслеђе и поклон права на непокретности из члана 2.

став 1. тачка б) Закона, независно од површине наслеђене или на поклон примљене непокретности.

Поклоном, у смислу Закона, не сматра се пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из ст. 1. до 4. тог члана на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са прописима којима се уређује порез на додату вредност, независно од постојања уговора о поклону.

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду стварних права на непокретности из члана 2. став 1. тач. 1) до 5) Закона.

Одредбом члана 23. став 1. тачка 5) Закона прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права коришћења градског, односно јавног или осталог грађевинског земљишта, независно од његове површине.

Порез на пренос апсолутних права плаћа се и код давања грађевинског земљишта у државној својини у закуп, на период дужи од једне године или на неодређено време, осим јавног грађевинског земљишта (члан 23. став 2. Закона).

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Према томе, ако се под гаражним местом подразумева земљиште на коме лице (физичко или правно) има неко од права из члана 2. став 1. тач. 1) до 5) Закона, односно право коришћења из чл. 14. став 2. и 23. став 1. тачка 5) Закона, односно право закупа из члана 23. став 2. Закона, и ако је, у складу са прописима, могућ и дозвољен пренос права, односно давање у подзакуп тих права, на тај пренос плаћа се одговарајући порез, и то: код преноса без накнаде – порез на наслеђе и поклон, а код преноса уз накнаду – порез на пренос апсолутних права.

На постојање пореске обавезе по основу преноса права (уз или без накнаде) није од утицаја чињеница што ималац права конкретну непокретност користи или ју је наменио за гаражно место – тј. за паркирање возила.

Међутим, питање је да ли је пренос права на земљишту, односно давање у подзакуп земљишта, у површини потребној и довољној за једно гаражно место, могућ и дозвољен, пре свега када је у питању грађевинско земљиште у државној својини, о чему треба прибавити мишљење органа надлежног за имовинско–правне послове и за послове планирања и изградње.

3. У сваком конкретном случају надлежни порески орган цени чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе.

3. Порески третман преноса права својине на уметничкој слици од стране власника који је то право стекао наслеђем од правног претходника, а правни претходник ју је стекао поклоном

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01555/2007-04 од 26.12.2007. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 2) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... и 61/07) порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права интелектуалне својине.

Према одредби члана 72. став 1. тачка 3) Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/01 ... и 65/06–исправка), капиталним добитком сматра се приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду права интелектуалне својине.

Према мишљењу Завода за интелектуалну својину број: 15530/07/1 од 20. децембра 2007. године: „Институтом исцрпљења (конзумације) права се ограничава дејство искључивог овлашћења на стављање примерака дела у промет, чиме се решава проблем који би изазвало неограничено дејство овлашћења на стављање примерака дела у промет у случају када примерци дела у јавном промету више пута промене власника.

Смисао и суштина института конзумације права је да се промет стварних права на примерцима дела врши што слободније, и да власник може примерак дела који је легално прибавио од аутора, односно његовог правног следбеника, да слободно ставља у промет, у случају када долази до промене права својине на примерку/примерцима дела (нпр. на основу купопродаје или поклона). Приликом свих потоњих промена власника на истом/истим примерцима, овлашћење аутора (наследника) на стављање примерака дела у промет не делује. Захваљујући институту исцрпљења права, дакле, приликом свих потоњих промена власника, овлашћење аутора на стављање примерака дела у промет не делује, и не носи собом обавезу продавца да прибави овлашћење за то од аутора (и да му за то плати накнаду), већ таква обавеза постоји приликом првог стављања у промет (нпр. књига).

Мишљења смо да се о принципу конзумације права ради и када је о преносу права својине на уметничкој слици у конкретном случају реч, од стране власника који је то право стекао наслеђем од правног претходника, који правни претходник ју је стекао поклоном, и да исти (пренос) нема карактер преноса права интелектуалне својине.”

С обзиром да, према наведеном мишљењу, продаја уметничке слике коју је власник стекао наслеђем нема карактер преноса права интелектуалне својине, у конкретном случају на пренос уз накнаду права својине на уметничкој слици (која је, у конкретном случају, дело сликара Саве Шумановића) од стране власника који је то право стекао наслеђем од правног претходника, а који правни претходник ју је стекао поклоном, не плаћа се порез на пренос апсолутних права, нити порез на капитални добитак.

4. Висина пореске стопе код утврђивања пореза на пренос апсолутних права по основу уговора о купопродаји непокретности на коме

су потписи оверени 11.6.2007. године, а пореска пријава поднета надлежном пореском органу дана 22.8.2007. године.

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00358/2007-04 од 25.12.2007. год.)

Према одредби члана 28. ст. 1. и 2. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 61/07), који је ступио на снагу 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање је поступак започет по прописима који су важили до дана ступања на снагу тог закона, утврдиће се применом закона који је био на снази у време настанка пореске обавезе.

Порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање пореска обавеза настане даном сазнања надлежног пореског органа у смислу члана 29. став б. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... и 135/04), након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, утврдиће се применом одредаба Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... и 61/07).

Према томе, порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање је поступак започет од 8. јула 2007. године као дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, утврдиће се применом одредаба Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... и 61/07).

У конкретном случају, ако је пореска пријава за утврђивање пореза на пренос апсолутних права поднета надлежном пореском органу 22. августа 2007. године, а конкретан пренос подлеже плаћању пореза на пренос апсолутних права, код утврђивања тог пореза примењује се Закон о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01 ... и 61/07).

Сходно одредби члана 30. тачка 2) Закона, која се примењује од 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права на непокретности плаћа се по стопи од 2,5%.

5. Могућност ослобађања Републике Словеније од плаћања пореза и трошкова у вези са куповином објекта за потребе дипломатско-конзуларног представништва

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01827/2007-04 од 21.12.2007. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 61/07, у даљем тексту: Закон), у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона, порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Дакле, на пренос уз накнаду права својине на непокретности (у конкретном случају, породичној стамбеној згради) на који се не плаћа порез на додату вредност, порез на пренос апсолутних права се плаћа, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Обвезник пореза на пренос апсолутног права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона (члан 25. став 1. Закона).

Према одредби члана 42. став 2. Закона лице на које је пренето апсолутно право, које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права, јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Према одредби члана 31. став 1. тачка 2) Закона, порез на пренос апсолутних права не плаћа се када се преноси право својине на непокретности дипломатских и конзуларних представништва страних држава, под условом реципроцитета.

Такође, порез на пренос апсолутних права не плаћа се када је међународним уговором, који је закључила Република Србија, уређено да се неће плаћати порез на пренос апсолутних права (члан 31. став 1. тачка 14) Закона).

Дакле, ако пренос уз накнаду права својине на непокретности са физичког лица на Републику Словенију не подлеже плаћању пореза на додату вредност и ако се Република Словенија,

као купац непокретности за потребе њеног дипломатско-конзуларног представништва, уговором о купопродаји конкретне непокретности обавезе да ће платити порез на пренос апсолутних права, нема законског основа да се применом одредбе члана 31. став 1. тачка 2) Закона ослободи плаћања тог пореза, с обзиром да јој та обавеза није Законом установљена, већ ју је својом вољом преузела.

Наиме, у том случају Република Словенија није порески обвезник, већ солидарни јемац за плаћање пореза на пренос апсолутних права.

По питању ослобођења од плаћања судских такси за оверу конкретног уговора о купопродаји надлежно је Министарство правде.

6. Порески третман враћања селима на коришћење утрина и пашњака по основу решења надлежних општинских органа у смислу одредаба Закона о враћању утрина и пашњака селима на коришћење

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-000248/2007-04 од 18.12.2007. год.)

Према одредби члана 1. став 1. Закона о враћању утрина и пашњака селима на коришћење („Сл. гласник РС“, бр. 16/92), сеоске утрине и пашњаци који су постали друштвена својина по основу Закона о проглашењу општеном имовином сеоских утрина, пашњака и шума, имовине земљишних, урбаријалних и њима сличних заједница, као и крајишких (граничарских) имовних општина („Сл. гласник НР Србије“, бр. 1/48 и 98/55) враћају се на коришћење селима под условима и на начин утврђен тим законом.

Акт о враћању утрина и пашњака селима на коришћење доноси скупштина општине (члан 3. став 3. Закона о враћању утрина и пашњака селима на коришћење).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1) Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) прописано је да је пољопривредно земљиште – земљиште које се користи за пољо-

привредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које је одговарајућим планским актом намењено за пољопривредну производњу.

Одредбама чл. 23, 24. и 24а Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописан је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права. Према одредби члана 24. тачка 1) Закона, преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона, сматра се и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа.

С тим у вези, пренос права коришћења на пољопривредном земљишту није предмет опорезивања у складу са наведеним одредбама Закона.

Према томе, на пренос права коришћења на пољопривредном земљишту, па ни када се врши у циљу враћања применом Закона о враћању утрина и пашњака селима на коришћење („Сл. гласник РС“, бр. 16/92), по основу решења надлежних општинских управа, порез на пренос апсолутних права се не плаћа.

У сваком конкретном случају надлежни порески орган, на основу пружених доказа, утврђује чињенично стање од утицаја на постојање пореске обавезе што, између осталог, подразумева и да ли се ради о пашњацима на којима се право коришћења враћа селима, или о другом земљишту чији пренос подлеже плаћању пореза.

7. Порески третман донације у готовом новцу коју средња школа добија од домаће фирме

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01773/2007-04 од 17.12.2007. год.)

Према одредби члана 14. став 3. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др.

закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на наслеђе и поклон плаћа се на наслеђени, односно на поклон примљени готов новац, штедне улоге, депозите у банкама, новчана потраживања, права интелектуалне својине, уделе у правном лицу, хартије од вредности, право својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон осим државног, и друге покретне ствари.

Порез на поклон плаћа се и у случају преноса без накнаде имовине правног лица (члан 14. став 4. Закона).

Према одредби члана 35. став 1. Закона, обвезник пореза на наслеђе и поклон дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, са одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе, у року од 10 дана од дана настанка пореске обавезе у смислу члана 17. ст. 1. до 4. Закона.

Пореска обавеза у односу на поклон настаје даном закључења уговора о поклону, а ако уговор није закључен у писменој форми – даном пријема поклона (члан 17. став 2. Закона).

Сходно одредби члана 15. став 2. Закона, обвезник пореза на наслеђе и поклон који наследи или на поклон прими готов новац је резидент Републике Србије за предмет који се налази на територији Републике Србије, или у иностранству.

Према томе, поклонопримац по основу уговора о донацији закљученог 15. октобра 2007. године (у конкретном случају, Средња техничка школа) је био дужан да у року од 10 дана од дана закључења тог уговора поднесе пореску пријаву за утврђивање пореза на поклон, са тачним подацима и одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе.

Чињеница да је порески обвезник по основу пореза на поклон индиректни корисник буџетских средстава није од утицаја на постојање и висину пореске обавезе по том основу.

Министарство финансија напомиње да, према одредби члана 42. Закона, поклонодавац јемчи супсидијарно за плаћање пореза на поклон. Поклонодавац који се уговором обавезао да плати порез на поклон јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Имајући у виду да је, у конкретном случају, одредбом члана 4. Уговора о донацији уређено да све обавезе које проистичу из тог уговора, које се тичу пореских обавеза, преузима на себе давалац донације (у конкретном случају, домаћа фирма), то лице је солидарни јемац за плаћање пореза на поклон, а не порески обвезник.

Према одредби члана 177. ст. 1. и 9. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02 ... и 61/07), порески обвезник – правно лице или предузетник који не поднесе пореску пријаву прописану пореским законом, не обрачуна и не плати порез у законом прописаном року, казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 15% до 20% износа пореза утврђеног у поступку пореске контроле. За прекршај става 1. тог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

Дакле, порески обвезник који не поднесе пореску пријаву прописану пореским законом, тиме чини прекршај из члана 177. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, што подразумева и обвезник који је индиректни корисник буџетских средстава.

8. Порески третман преноса апсолутних права по основу уговора о доживотном издржавању

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01750/2007-04 од 6.12.2007. год.)

Према одредби члана 36. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на пренос апсолутних права дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, у року од 10 дана од дана настанка пореске обавезе у смислу члана 29. ст. 1. до 5. Закона, са одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе, осим у случају из члана 39а Закона.

Ако се пренос апсолутних права врши по основу уговора о доживотном издржавању, пореска обавеза настаје даном смрти примаоца издржавања, односно даном смрти сауговорача ако је доживотно издржавање уговорено у корист трећег лица, а уговором није одређено да својина прелази на даваоца издржавања у тренутку смрти трећег лица (члан 29. став 4. Закона).

Кад се апсолутно право преноси по основу уговора о доживотном издржавању, обвезник пореза је давалац издржавања (члан 25. став 4. Закона).

Према томе, у конкретном случају, давалац издржавања по уговору о доживотном издржавању био је дужан да у року од 10 дана од дана смрти примаоца издржавања поднесе пореску пријаву за утврђивање пореза на пренос апсолутних права, са тачним подацима и одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе по том основу, како би порески орган био у могућности да утврди чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе.

Министарство финансија напомиње да, сходно одредби члана 195. став 1. Закона о наслеђивању („Сл. гласник РС”, бр. 45/96 и 101/03), имовина која је предмет уговора о доживотном издржавању не улази у заоставштину примаоца издржавања и њоме се не могу намирити нужни наследници.

9. Висина стопе пореза на промет непокретности и права (пренос апсолутних права) у 1985. и 1989. години, везано за износ пореза који је тада уплаћен на име пореза на промет непокретности и права

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01567/2007-04 од 5.12.2007. год.)

Одредбом члана 1. став 2. Закона о порезу на промет непокретности и права („Сл. гласник СРС”, бр. 22/85) прописано је да порез на промет непокретности и права уводи скупштина општине својом одлуком.

Према одредби члана 15. Закона о порезу на промет непокретности и права, стопе пореза на промет непокретности и права прописује скупштина општине. Скупштина општине може прописати различите стопе пореза зависно од врсте непокретности и права (стамбена зграда, пословна зграда, земљиште, службености и др.).

Одредбом члана 71. Закона о порезима и доприносима грађана („Сл. гласник СРС“, бр. 60/89), чијим ступањем на снагу је престао да важи Закон о порезу на промет непокретности и права („Сл. гласник СРС“, бр. 22/85–пречишћен текст, 52/87 и 44/88), прописано је да су стопе пореза на промет непокретности и права пропорционалне.

Према одредби члана 85. Закона о порезима и доприносима грађана, порез на промет непокретности утврђује се по прописима који важе на територији друштвено–политичке заједнице на којој се налази непокретност, а порез на промет права према прописима друштвено–политичке заједнице на чијој територији обвезник има пребивалиште.

Према томе, за мишљење по питању висине стопе пореза на промет непокретности у 1985. и 1989. години надлежан је порески орган у општини на чијој територији се непокретност налази.

10. Могућност ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права код размене стана у Загребу за стан у Београду, односно могућност да се тај порез плати на пореску основицу коју чини „вредност вишка квадрата у размени”

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00331/2007-04 од 4.12.2007. год.)

1. Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07) није прописана могућност ослобађања од плаћања пореза на пренос апсолутних права из разлога који су у допису наведени.

2. Према одредби члана 28. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), који је ступио на снагу 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање је поступак започет по прописима који су важили до дана ступања на снагу тог Закона, утврдиће се применом закона који је био на снази у време настанка пореске обавезе. Порез на пренос апсолутних права за чије утврђивање пореска обавеза настане даном сазнања надлежног пореског органа, у смислу члана 29. став 6. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 135/04), након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, утврдиће се применом одредаба Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... 61/07).

Према томе, ако је поступак утврђивања пореза на пренос апсолутних права у конкретном случају започет пре 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права утврдиће се применом закона који је био на снази у време настанка пореске обавезе што, између осталог, подразумева на пореску основицу утврђену у складу са тим законом.

Уколико је поступак утврђивања пореза започет, односно буде започет након 8. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права утврдиће се применом одредаба Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07).

Министарство финансија указује да се код размене права својине на непокретности у Београду за право својине у Загребу пореска основица утврђује применом одредбе члана 27. Закона и нема основа да се утврђује на други начин.

То значи да нема законског основа да се, како се у захтеву тражи, код размене стана у Загребу за стан у Београду порез на пренос апсолутних права плати на „вишак квадрата у размени и то по цени вредности квадрата по којој се плаћа порез на годишњем нивоу“, као пореску основицу.

Наиме, тржишна вредност непокретности као основица пореза на имовину утврђује се применом прописаних основних

(корисна површина, просечна тржишна цена квадратног метра одговарајућих непокретности на територији општине) и корективних елемената (локација и квалитет непокретности и други елементи који утичу на тржишну вредност непокретности), док је основица пореза на пренос апсолутних права уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе уколико није нижа од тржишне вредности.

3. Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

11. Порески третман преноса права својине на пословно-продајном простору који купац несметано користи односно има у искључивој државини од 1971. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01466/2006-04 од 29.11.2007. год.)

Према одредби члана 23. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС”, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Одредбом члана 24а Закона, прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Према томе, код преноса права својине на непокретности, у конкретном случају пословно-продајног простора, уз накнаду на који се не плаћа порез на додату вредност плаћа се порез на пренос апсолутних права, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

С тим у вези, уговор о регулисању права на непокретности, у конкретном случају пословно-продајном простору изграђеном пре 1. јануара 2005. године, који закључују „Centrotexil” а.д. Београд као стицалац права и ГП у друштвеној својини „Тимоградња” Зајечар као преносилац права, ради земљишно-књижног преноса – уписа права власништва на предметном пословно-продајном простору у корист купца (како је наведено у члану 3. Уговора), са порескоправног становишта има карактер уговора о преносу апсолутних права по основу кога се порез на пренос апсолутних права плаћа, независно од чињенице да наведени простор у односу на који уговарачи врше „регулисање права” стицалац права – купац несметано користи односно има у искључивој државини од 1971. године.

Међутим, порез на пренос апсолутних права се не би платио уколико суд у спроведеном поступку, на основу изведених доказа, утврди да се не ради о стицању права својине на основу судске одлуке, него да је право својине према прописима постојало и пре доношења судске одлуке, тако што је стечено по основу по коме се у време када је сачињен и пренос извршен порез на промет непокретности и права, односно на пренос апсолутних права није плаћао.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова смештаја и других трошкова физичких лица – нерезидената, као и резидената, која су ангажована на одређеним пословима за потребе домаћег правног лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00100/2007-04 од 26.12.2007. год.)

Обвезник пореза на доходак грађана је физичко лице – резидент Републике Србије за приход остварен на територији Републике Србије и у другој држави, као и нерезидент Републике за доходак остварен на територији Републике, сагласно одредбама чл. 7. и 8. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06 и 65/06–исправка, у даљем тексту: Закон).

Како се наводи у допису, домаће резидентно правно лице плаћа трошкове смештаја и друге трошкове (било директним плаћањем пружаоцима услуга или плаћањем платним картицама које физичка лица могу да користе искључиво за те сврхе) боравка у Републици Србији страних физичких лица – нерезидената, која су, иначе, у радном односу у фирми иностраног оснивача тог домаћег правног лица, а која су ангажована на одређеним пословима везаним за редовно пословање домаћег правног лица, као и у случају кад добављач из иностранства пошаље своје раднике да

изврше обуку за коришћење опреме која је увезена од тог страног добављача.

Имајући у виду наведене одредбе закона, као и да се накнада трошкова врши страним физичким лицима која, како произилази из дописа, за потребе домаћег правног лица обављају одређене ad hoc послове, Министарство финансија сматра да је у конкретном случају реч о накнади трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, а која (накнада) представља други приход који по својој природи чини доходак физичког лица који подлеже опорезивању сагласно одредби члана 85. став 1. тачка 13) Закона.

Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20%, на основицу коју чини бруто приход умањен за нормиране трошкове од 20%, у складу с одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и чланом 86. Закона.

Такође, накнада трошкова смештаја и других трошкова физичком лицу – резиденту које није запослено код исплатиоца – домаћег правног лица, за чије потребе држи презентацију или предавање, које на терет својих средстава сноси поменуте трошкове, подлеже плаћању пореза на доходак грађана на друге приходе по члану 85. Закона.

Како се код плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање као претходно поставља питање да ли је физичко лице, које није запослено код исплатиоца који врши накнаду трошкова смештаја или других трошкова, без остваривања од тог исплатиоца уговорене накнаде по основу рада, осигураник по том основу према Закону о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС“, бр. 34/03 ... и 106/06) и Закону о здравственом осигурању („Сл. гласник РС“, бр. 107/05, 109/05 и 106/06), за давање одговора по том питању ресорно су надлежна Министарство рада и социјалне политике и Министарство здравља.

Ф И С К А Л Н Е   К А С Е

1. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе оствареног наплатом накнаде за коришћење градског грађевинског земљишта од физичких лица, као и обавеза обрачунавања ПДВ на накнаду за коришћење грађевинског земљишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00169/2007-04 од 24.12.2007. год.)

1. У складу с одредбом члана 3. ст. 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмента (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Према томе, у конкретном случају, када привредни субјект у оквиру своје делатности врши наплату накнаде за коришћење грађевинског земљишта од физичких лица путем издавања фактуре и решења о висини накнаде по m^2 изграђеног простора, однос-

но по јединици мере, не постоји обавеза евидентирања овог промета преко фискалне касе, сагласно члану 3. став 3. Закона.

2. Одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07) прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза, тј. да се ПДВ не плаћа на промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта.

Сходно наведеној законској одредби, на накнаду за коришћење грађевинског земљишта која се дневно наплаћује од физичких лица, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, а обвезник ПДВ који врши промет услуге давања на коришћење земљишта нема право на одбитак претходног пореза по основу овог промета.

2. Отклањање грешке у куцању (погрешна шифра артикла или количина) код евидентирања промета преко фискалне касе у случају када је грешка уочена после издавања фискалног исечка

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 430-00-00158/2007-04 од 11.12.2007. год.)

Сагласно члану 19. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), грешке током евидентирања промета преко фискалне касе могу се исправити до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка. Грешке у евидентирању промета преко фискалне касе које нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка могу се исправљати само ако се купљено добро враћа или се на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка. Грешком у евидентирању промета, у смислу овог закона, не сматра се сторнирање свих евидентираних добара, односно пружених услуга преко фискалне

касе пре штампања фискалног исечка, које је забележено на контролној траци фискалне касе (фискални исечак без промета).

Чланом 5. Правилника о садржини и начину евидентирања промета издавањем фискалног рачуна, начину отклањања грешке у евидентирању промета преко фискалне касе и о садржини и вођењу књиге дневних извештаја („Сл. гласник РС“, бр. 140/2004, у даљем тексту: Правилник), прописано је да се отклањање грешке у евидентирању промета добара преко фискалне касе које нису отклоњене до тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка могу исправљати само ако се добро враћа или на други начин врши рекламација добра после издавања фискалног исечка, односно фискалног рачуна. Исправка се врши на Обрасцу НИ – Налог за исправку.

У складу са чланом 8. поменутог Правилника, ако је појединачна вредност или укупна вредност купљених добара која се враћају или рекламирају већа од 500 динара, у Образац НИ обавезно се уписује штампаним словима име и презиме купца, његов ЈМБГ, а купац је дужан да се својеручно потпише. У овом случају, ако у Образац НИ није уписано име и презиме купца, његов ЈМБГ и својеручни потпис купца, Образац НИ је неважећи, односно не прихвата се у поступку контроле као валидан документ. За добра која се враћају или на други начин рекламирају, а чија је појединачна вредност или укупна вредност мања од 500 динара, подаци о купцу и његов својеручни потпис нису потребни.

Према томе, у складу са изнетим одредбама Закона, као и у складу са наведеним одредбама Правилника, Министарство финансија је мишљења да отклањање грешке у куцању (погрешна шифра артикла или количина) код евидентирања промета преко фискалне у случају када је грешка уочена после давања фискалног исечка, односно после тренутка давања команде фискалној каси за штампање фискалног исечка, може се исправљати на прописаном Обрасцу НИ, с тим што се исправка на Обрасцу НИ врши само на основу оригиналног фискалног исечка, односно фискалног рачуна, на којем је евидентиран промет конкретног добра које се враћа или

се на други начин врши рекламација тог добра (неслагање шифре артикла купљеног добра и шифре артикла на фискалном исечку или неслагање купљене количине и количине исказане у фискалном исечку).

При томе, Министарство напомиње да се за сваки фискални исечак, односно фискални рачун на основу којег се врши исправка евидентираног промета попуњава посебан Образац НИ, истог дана када је добро враћено или на други начин рекламирано. Обвезник попуњава Образац НИ у једном примерку и улаже у књигу дневних извештаја.

Министарство, такође, напомиње да за добра која се враћају или на други начин рекламирају, а чија је појединачна вредност или укупна вредност мања од 500 динара, подаци о купцу и његов својеручни потпис нису потребни.

3. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект поред основне делатности 67130 (Помоћне активности у финансијском посредовању, на другом месту непоменуте) у свом објекту обавља и промет „pre paid“ бројева домаћих мобилних оператора, карти за појединачну возњу у јавном превозу ГСП Београд, новинских издања (дневне, недељне, месечне и др.), као и оверу и наплату ЛОТО тикета Државне лутрије Србије на предвиђеном апарату

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00045/2007-04 од 11.12.2007. год.)

Одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04) прописано је да је лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга

пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, сагласно наведеним одредбама Закона, као и наведеној Уредби, промет који привредни субјект оствари прометом добара на мало и пружањем услуга у оквиру наведене претежне делатности, физичким лицима, у конкретном случају промет „pre paid“ бројева домаћих мобилних оператера, карти за појединачну возњу у јавном превозу ГСП Београд, као и промет новинских издања (дневне, недељне, месечне и др.), према Мишљењу Министарства финансија, дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, привредни субјект – агент односно оператер Државне лутрије Србије који врши оверу и наплату ЛОТО тикета, односно пружа услугу Државној лутрији Србије у организовању појединих игара, а који има уговор да у име и за рачун Државне лутрије Србије пружа поменуте услуге физичким лицима, према мишљењу Министарства нема обавезу евидентирања промета преко фискалне касе, с обзиром да се промет наведених добара, односно пружање поменутих услуга сврстава у групу делатности 92710 (Коцкање и клађење), која је као таква изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, наведеном Уредбом.

4. Евидентирање свих појединачно остварених промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект промет добара на мало обавља из малопродајног објекта, при чему је приручни магацин (складиште) за крупан грађевински материјал одвојен од истог, односно када је на једној адреси приручни магацин (скла-

диште) за крупан грађевински материјал, а на другој адреси мало-продајни објект

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00335/2007-04 од 11.12.2007. год.)

У складу с одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Чланом 12. став 2. тачка 1) прописано је да фискални исечак обавезно садржи назив обвезника и назив и адресу продајног места.

Сагласно члану 38. Закона, обвезник може отпочети обављање делатности промета добара на мало, односно пружања услуга физичким лицима, после фискализације фискалне касе и њеног инсталирања у објекту, односно на месту где се врши промет.

Према томе, с обзиром да делатност трговине на мало грађевинским материјалом није изузета од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе у складу са Законом, као ни наведеном уредбом, промет који привредни субјект оствари прометом наведених добара, дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да када се промет добара на мало обавља из малопродајног објекта, а издавање робе врши из приручног магацина (складишта) за крупан грађевински материјал (при чему се финансијско задужење и раздужење врши јединствено и за добра која се налазе у малопродајном објекту, као и за добра која се налазе у приручном магацину), Министарство је мишљења да се такав промет може евидентирати преко фискалне касе инсталиране у малопродајном објекту.

Министарство, такође, напомиње да када се у једном малопродајном објекту налазе две или више инсталираних фискалних каса, сагласно члану 12. став 2. тачка 1) Закона, фискални исечак садржи назив обвезника и назив и адресу тог продајног места на коме се врши промет, односно назив обвезника и назив и адресу малопродајног објекта у коме се врши евидентирање промета на наведени начин.

5. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект врши продају добара преко синдиката предузећа уз одложено плаћање

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00327/2007-04 од 3.12.2007. год.)

Одредбом члана 3. ст. 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04) прописано је да је лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр.

100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Означавање начина плаћања добара и услуга у бази података фискалне касе, према одредби члана 5. став 3. Закона, у случају ако се плаћање врши чеком или налогом за пренос, као средство плаћања означава се: „чек“, ако се плаћање врши готовим новцем, новчаним боновима, новчаним поклон честиткама, интерним картицама и сл., као средство плаћања означава се: „готовина“, односно ако се плаћање врши платном картицом, као средство плаћања означава се: „картица“.

Сагласно одредби члана 12. став 1. и 5. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом. Ако купац добара на мало, односно корисник услуге, плаћање врши на основу фактуре, обвезник је дужан да у фактуру унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Према томе, у складу са наведеним одредбама Закона, као и наведеном уредбом, промет који привредни субјект оствари продајом добара физичким лицима преко синдиката (продаја преко синдиката на кредит), дужан је да евидентира преко фискалне касе и да у моменту испоруке добара изда фискални исечак, независно да ли накнаду за добра прима касније, а у бази података фискалне касе као средство плаћања означава се „чек“.

6. Евидентирање промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект који се бави техничким прегледом возила и вршењем услуге регистрације возила, као и посредовањем у осигурању возила физичким лицима, врши услугу техничког прегледа возила појединим категоријама физичких лица по нижим ценама (нпр. физичким лицима која осигуравају возила посредовањем привредног субјекта који обавља технички преглед), као и у

случају када се услуга техничког прегледа возила у оквиру осигурања возила физичким лицима обавља без накнаде

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00320/2007-04 од 29.11.2007. год.)

Сагласно одредби члана 4. тачка 20) Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), фискална каса мора да онемогући брисање или замену података о већ програмираним добрима или услугама у бази података фискалне касе, осим цене јединице мере, од момента формирања првог фискалног исечка у текућем периоду до момента израде дневног извештаја за текући период. Нова добра или услуге се могу додавати у базу података фискалне касе у току целог дана.

У складу с одредбом члана 12. став 1. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом.

Према томе, у складу са наведеним одредбама Закона, одобравање попушта за пружене услуге на укупан износ исказан у фискалном исечку није дозвољен. Привредни субјект може утврдити различите услове плаћања на основу којих се једна услуга пружа по различитим ценама у односу на поједине категорије корисника услуга, по одлуци предузећа за кориснике услуга који, у конкретном случају, врше и осигурање возила код истог привредног субјекта који им пружа услугу техничког прегледа. На тај начин могуће је једну врсту услуге дефинисати у бази података фискалне касе са више шифри артикала у складу са ценама, па под првим називом дефинисати редовну цену услуге, а за исту услугу дефинисати артикал са другом додатном словном ознаком и ценом из поменуто одлуке.

При томе, потребно је нагласити да фискалне касе могу да приме у базу података оперативне меморије од неколико хиљада до неколико десетина хиљада артикала, тако да мултиплицирање

основне базе података о артиклима на приказан начин не представља проблем.

Када је у питању пружање наведених услуга физичком лицу без накнаде, привредни субјект тако пружену услугу није дужан да евидентира преко фискалне касе.

7. Евидентирање промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект у оквиру својих малопродајних објеката врши промет добара професионалним купцима, правним лицима и предузетницима уз одобравање касе сконта приликом издавања фискалног исечка, као и могућност вођења малопродаје и велепродаје у једном објекту, а да роба није физички одвојена

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00130/2007-04 од 28.11.2007. год.)

Сагласно одредби члана 4. тачка 20) Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), фискална каса мора да онемогући брисање или замену података о већ програмираним добрима или услугама у бази података фискалне касе, осим цене јединице мере, од момента формирања првог фискалног исечка у текућем периоду до момента израде дневног извештаја за текући период. Нова добра или услуге се могу додавати у базу података фискалне касе у току целог дана.

У складу с одредбом члана 12. став 1. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом.

Према томе, у складу са наведеним одредбама Закона, одобравање попушта у малопродајним објектима на укупан износ исказан у фискалном исечку није дозвољен. Правно лице, односно предузетник може утврдити различите услове плаћања на основу

којих се један артикал продаје по различитим ценама у односу на поједине категорије купаца по одлуци предузећа за купце који су у конкретном случају добили статус повлашћених купаца. На тај начин могуће је једну врсту робе дефинисати у бази података фискалне касе са више шифри артикала у складу са ценама, па под првим називом дефинисати редовну малопродајну цену по калкулацији, а за исто добро дефинисати артикал са другом додатном словном ознаком и ценом из одлуке о одобравању статуса повлашћених купаца.

При томе, потребно је нагласити да фискалне касе могу да приме у базу података оперативне меморије од неколико хиљада до неколико десетина хиљада артикала, тако да мултиплицирање основне базе података о артиклима на приказан начин не представља проблем.

Цена јединице мере се, такође, може мењати у току целог дана, с тим што је код оваквог начина рада потребно обезбедити и евиденцију промета са промењеним ценама – нивелацију цена (артикла са и без попушта, за повлашћене купце и др.), с обзиром на то да је трговачка књига задужена по продајним ценама без попушта. Дакле, тренутно одобравање попушта није дозвољено (на лицу места), с обзиром на неопходност претходне исправке (нивелације цене) одговарајућег артикла у калкулацији којом је малопродајни објект задужен.

По питању могућности вођења малопродаје и veleпродаје у једном објекту, а да роба није физички одвојена, односно да ли у том случају привредни субјект испуњава прописане услове за обављање поменуте делатности, надлежно је Министарство трговине и услуга.

8. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када привредни субјект, у конкретном случају земљорадничка задруга, по уговору о заједничкој производњи даје одређену

количину добара (вештачког ђубрива, семена и других артикала) индивидуалним пољопривредним произвођачима – физичким лицима, као учешће у заједничкој производњи пољопривредних производа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00307/2007-04 од 27.11.2007. год.)

По предметном питању Министарство финансија остаје при ставу изнетом у мишљењу број: 430-00-00093/2006-04 од 23.3.2006. године.

При томе, Министарство напомиње да, када је у питању примена одредби Уредбе о условима и начину коришћења средстава за регресирање репроматеријала за производњу ратарских и повртарских култура („Сл. гласник РС“, бр. 67/07), која као један од услова за коришћење средстава за регресирање репроматеријала за производњу ратарских и повртарских култура прописује достављање фискалног исечка ради остваривања права пољопривредних произвођача за доделу средстава за регресирање репроматеријала, фискални исечак се може користити само у случају новчаног плаћања од стране пољопривредног произвођача, а да издавање фискалног исечка са опцијом „чек“ код робне размене није у складу са чланом 5. став 3. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04).

Сходно изнетом ставу, Министарство је мишљења да се као доказ за регресирање репроматеријала за производњу ратарских и повртарских култура, у случају робне размене, односно набавке репроматеријала по уговору о заједничкој производњи – кооперацији, може користити други документ (нпр. отпремница, фактура, признаница) којим се врши евидентирање улагања у заједничку производњу по уговору.

9. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе у случају када се привредни субјект бави изградњом и продајом станова и

локала физичким лицима, као и евидентирање авансних уплата примљених од стране купаца физичких лица за станове и локале који су у изградњи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00301/2007-04 од 26.11.2007. год.)

1. У складу с одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмента (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да продаја станова и локала физичким лицима не спада у делатности које су изузете од обавезе

евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као и наведеном Уредбом, промет који оствари привредни субјект прометом добара, у конкретном случају станова и локала физичким лицима, дужан је да евидентира преко фискалне касе.

2. Сагласно одредби члана 12. став 1. и 5. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом. Ако купац добара на мало, односно корисник услуге, плаћање врши на основу фактуре, обвезник је дужан да у фактуру унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Према томе, сагласно наведеном члану Закона, привредни субјект који се бави изградњом и продајом станова и локала физичким лицима, дужан је да тек по извршеном промету добара (даном преноса права располагања на добрима примаоцу) купцу – физичком лицу, евидентира тако остварен промет преко фискалне касе, односно изда фискални исечак, независно да ли је накнаду за промет добара, односно промет услуга примио унапред (авансна уплата).

10. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења услуга инсталације водовода, канализације, гасне инсталације и инсталације централног грејања, при чему се наплата извршених радова врши издавањем авансних рачуна и издавањем рачуна по обрачуну стварно изведених радова

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00324/2007-04 од 26.11.2007. год.)

У складу с одредбом члана 3. ст. 1. и 2. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, у даљем тексту: Закон), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало,

односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе. Обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе постоји и у случају када се услуга пружа физичком лицу, а накнаду за пружене услуге сноси правно лице, односно предузетник, и то независно од начина плаћања (готовина, чек, картица и безготовинско плаћање).

Сагласно одредби члана 12. став 1. и 5. Закона, фискални исечак је фискални документ у коме се евидентира сваки појединачно остварени промет добара на мало, односно услуга физичким лицима које купац добара, односно корисник услуга плаћа готовином, чеком или картицом. Ако купац добара на мало, односно корисник услуге, плаћање врши на основу фактуре, обвезник је дужан да у фактуру унесе редни број фискалног исечка на основу кога је евидентиран промет у фискалној каси.

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да услуге инсталације водовода, канализације, гасне инсталације и инсталације централног грејања нису изузете од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе наведеним чланом Закона, као ни наведеном уредбом, промет који оствари привредни субјект пружањем поменутих услуга физичким лицима, дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да када се поменуте услуге пружају правним лицима и предузетницима, привредно субјект нема обавезу евидентирања тако оствареног промета преко фискалне касе.

Министарство, такође, напомиње да, сагласно наведеном члану Закона, привредни субјект је тек по извршеном промету добара, односно по извршеној услузи, конкретно по обрачуну стварно изведених радова, дужан да изда фискални исечак, однос-

но евидентира промет преко фискалне касе, независно да ли је накнаду за промет добара, односно промет услуга примио унапред (авансна уплата).

11. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом промета добара и услуга страном физичком лицу, у конкретном случају извоз и монтажа лифта на територији Републике Црне Горе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00652/2007-04 од 18.10.2007. год.)

У складу с одредбом члана 3. ст. 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмента (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да промет и уградња лифтова физичким лицима не спада у делатности које су изузете од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, наведеним одредбама Закона и Уредбом, промет који привредни субјект оствари прометом и уградњом лифтова физичким лицима дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да у случају када привредни субјект врши промет и уградњу лифтова физичким лицима, страним држављанима, у конкретном случају на територији Црне Горе, наведене одредбе Закона о обавези евидентирања промета преко фискалне касе односе се само на промет добара и пружање услуга физичким лицима на територији Републике Србије.

12. Обавеза евидентирања промета преко фискалне касе приликом вршења угоститељских услуга као што су угоститељске услуге у колима за ручавање и спавање у међународном саобраћају, у оквиру основне делатности 55110 (Хотели, мотели и ресторани)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00252/2007-04 од 18.10.2007. год.)

У складу с одредбом члана 3. ст. 1. Закона о фискалним касама („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), лице које је уписано у одговарајући регистар за промет добара на мало, односно за пружање услуга физичким лицима, дужно је да врши евидентирање сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе.

Сагласно одредби члана 3. став 3. Закона, обавеза евидентирања сваког појединачно оствареног промета преко фискалне касе не односи се на пољопривредног произвођача и власника самосталне занатске радње који на пијачним тезгама и сличним објектима продају пољопривредне производе, односно сопствене производе занатства и домаће радиности, као и на банкарске организације, осигуравајуће организације, ПТТ и јавна предузећа која

накнаду за продата добра, односно пружене услуге физичким лицима наплаћују испостављањем рачуна о обрачуну потрошње преко мерних инструмента (грејање, гас, телефон, електрична енергија, вода и др.).

Уредбом о одређивању лица на које се, услед специфичности делатности које обављају, не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе („Сл. гласник РС“, бр. 100/04 и 106/04) одређена су лица на која се не односи обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

Према томе, с обзиром да основна делатност 55110 (Хотели, мотели и ресторани) не спада у делатности које су изузете од обавезе евидентирања промета преко фискалне касе, наведеним одредбама Закона и Уредбом, промет који привредни субјект оствари у оквиру поменуте делатности дужан је да евидентира преко фискалне касе.

При томе, Министарство финансија напомиње да у случају када привредни субјект пружа угоститељске услуге у вагон ресторанима и бифеима који саобраћају у међународном саобраћају, наведене одредбе Закона о обавези евидентирања промета преко фискалне касе односе се само на пружање угоститељских услуга у вагон ресторанима и бифеима који саобраћају у домаћем саобраћају.

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли Универзитет у Београду може да закључи уговор за набавку штампарских услуга (штампање диплома о стеченом научном степену доктора наука) са једним од факултета који имају своју штампарију, без примене Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-607/2007-27 од 26.12.2007. год.)

Чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03–др. закони, 55/04 и 101/05–др. закони) утврђено је да се одредбе Закона не односе на набавке од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и које су основане за обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке.

Из наведеног произилази да субјект, наручилац јавне набавке услуга, може извршити набавку тих услуга без примене Закона од пружаоца услуга који је, такође, наручилац јавних набавки у смислу члана 3. Закона, тј. у обавези је да приликом набавки примењује Закон о јавним набавкама и основан је за пружање тих услуга, а што значи да уколико факултет у оснивачком акту као допунску делатност има уписану делатност „штампарске услуге“, од њега се може извршити набавка тих услуга без примене Закона о јавним набавкама, у складу са чланом 2. став 1. тачка 1) овог закона.

2. Да ли је потребно да привредна друштва и предузетници који се баве производњом и прометом пољопривредно-прехрамбених производа спроводе поступак јавне набавке за увођење и сертификацију НАССР програма и увођење и сертификацију ISO 22000, ако је проценат суфинансирања из Буџета АП Војводине већи од 50% од процењене вредности пројекта добијања сертификата, односно да ли су дужни да, сходно одредбама члана 97. став 2. Закона о јавним набавкама, избор консултантске и сертификационе куће изврше по процедурама овог закона?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-404/2007-27 од 6.12.2007. год.)

Према Закону о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03–др. закони, 55/04 и 101/05–др. закони) субјекти који су дужни да набавке врше у складу са процедурама утврђеним овим законом дефинисани су у члану 3. тачка 1) овог закона.

Такође, чланом 97. став 2. Закона, утврђено је да јавна набавка услуга које су непосредно субвенционисане из буџета са више од 50% и код којих наручилац није директни корисник буџетских средстава врши се по одредбама овог закона.

Наведена одредба је изузетак од правила да по процедурама Закона поступају субјекти који су дефинисани у члану 3. тачка 1) Закона и односи се на субјекте који немају статус наручиоца, у смислу тог члана Закона, ако врше набавку услуга која се преко 50% од њене вредности финансира из буџета, одакле произилази да се у смислу наведеног треба да понашају и привредна друштва и предузетници који врше набавку консултантских услуга, ако је проценат суфинансирања из Буџета АП Војводине већи од 50% од вредности предметне услуге.

3. Да ли је могуће по спроведеном отвореном поступку јавне набавке за набавку услуга одржавања хигијене закључити уговор

на неодређено време и како се у том случају израчунава процењена вредност јавне набавке?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-340/2007-27 од 5.12.2007. год.)

Према Закону о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03–др. закони, 55/04, 101/05–др. закони) уговор може да се закључи на период од 12 месеци, период краћи од 12 месеци и период дужи од 12 месеци. На који период ће уговор бити закључен зависи од природе предмета јавне набавке.

У случају када наручилац са изабраним понуђачем закључује уговор на период дужи од 12 месеци, дужан је у том смислу припремити и конкурсну документацију, односно дужан је одредити процењену вредност јавне набавке за цео период за који закључује уговор, у складу са чланом 30. Закона.

Треба имати у виду да могућност закључивања уговора на период дужи од дванаест месеци никако не значи да се уговор може закључити на неограничено дуг период. Одредбом члана 30. став 1. тачка 2) Закона утврђено је да се основица за израчунавање процењене вредности јавне набавке у случају кад се уговор закључује на неодређени рок, као и у случају кад постоји неизвесност у погледу рока на који се уговор закључује, узима месечна вредност уговора помножена са 48, одакле произлази да се уговор о јавној набавци не може закључити на период дужи од 48 месеци.

Такође, код јавне набавке за коју наручилац планира да закључи уговор на период дужи од 12 месеци веома је важно припремити одговарајући модел уговора који је саставни елемент конкурсне документације. Тај модел уговора треба да буде припремљен тако да се из њега види на који период ће уговор бити закључен, која је процењена вредност јавне набавке (јавна набавка која се реализује у том периоду сматра се једном јавном набавком), који обим реализације уговора ће бити извршен у текућој години (тај обим реализације мора да одговара планираним средствима у

буџету за текућу годину), а који обим реализације уговора ће бити извршен у свакој следећој години, могућност промене цене и разлози и ситуације у којима може доћи до промене цене, разлози за раскид уговора и сл. У уговору треба навести да обим реализације уговора и, у вези с тим, обавезе које ће доспевати у наредним годинама морају бити у оквирима износа који буду предвиђени прописима којима се уређује извршење буџета за сваку наредну годину.

4. Да ли је Црвени крст Зајечар у обавези да спроведе поступак прикупљања понуда у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, а у вези завршетка своје недовршене пословне зграде у Зајечару?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-546/2007-27 од 27.11.2007. год.)

Полазећи од одредаба члана 3. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) у тачки 1) наручилац је државни орган, организација, установа, или други директни или индиректни корисник буџетских средстава у смислу закона којим се уређује буџетски систем, као и организација за обавезно социјално осигурање.

У тачки 2) овог члана појам јавне набавке је прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом, а у тачки 3) уговор о јавној набавци је уговор закључен у поступку предвиђеном овим законом у писменој форми између наручиоца и испоручиоца добара, пружаоца услуге или извођача радова, који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова.

Имајући у виду, са једне стране, одредбе Закона о Црвеном крсту Србије („Сл. гласник РС“, бр. 107/05), којима је одређен појам, положај, статус и финансирање Црвеног крста Србије, по којима је Црвени крст Србије хуманитарна, независна, непрофитна и добровољна организација основана за територију Републике Србије, који врши јавна овлашћења утврђена и поверена овим законом, а за чије вршење се средства обезбеђују у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на законом утврђен начин, као и из других извора и за одређене намене утврђено у члану 14. овог закона и, са друге стране, наведене одредбе Закона о јавним набавкама, Министарство финансија је мишљења да Црвени крст Србије, а самим тим и Црвени крст Зајечар који је као општинска организација Црвеног крста у саставу Црвеног крста Србије, има својство наручиоца у смислу Закона о јавним набавкама, те у овом смислу за прибављање добара, услуга или радова, спроводи јавну набавку на начин и под условима прописаним овим законом. За те јавне набавке Црвени крст Зајечар, као наручилац, закључује са испоручиоцем добара, пружаоцем услуга или извођачем радова уговор о јавним набавкама у писменој форми у поступку предвиђеном Законом о јавним набавкама, који за предмет има набавку добара, пружање услуга или извођење радова.

У вези случаја недовршене пословне зграде Црвеног крста Зајечар, за чији завршетак Црвени крст Зајечар нема својих средстава нити је успео да обезбеди из других извора средстава, а за чији завршетак су заинтересована друга правна и физичка лица с тим да им се на име накнаде путем компензације додели у власништво сразмерни део зграде, како се наводи у допису, поводом којег и питање о обавези Црвеног крста Зајечар да спроведе поступак прикупљања понуда у складу са Законом о јавним набавкама, одговор Министарства финансија није могуће ближе и прецизније одредити са становишта Закона о јавним набавкама из разлога што се из навода у допису не може јасно закључити о

каквој врсти набавке је реч у конкретном случају, па самим тим нејасне су и врсте понуда које би се прикупљале. Наиме, нејасно је да ли се у конкретном случају жели вршити набавка финансијске услуге (банкарске и инвестиционе услуге) или набавка радова, а у зависности од одређења врсте – предмета јавне набавке сходно се примењују и одређена правила и услови за спровођење утврђених процедура у смислу Закона о јавним набавкама.

5. Примена члана 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама, а поводом набавке услуга продукције и куповине времена за емитовање програма од стране Министарства рада и социјалне политике (Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-562/2007-27 од 23.11.2007. год.)

У Закону о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05), у делу Набавка услуга, у члану 98. таксативно су утврђене услуге на које се овај закон не примењује.

Према одредби члана 98. тачка 3) овог закона утврђено је да се одредбе овог закона не односе на куповину, развој, продукцију или копродукцију радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма.

Према наводима из захтева за давање мишљења, Министарство рада и социјалне политике закључило је са маркетиншком агенцијом „Studio Marketing JWT“ Уговор о пружању услуга продукције радио и телевизијског програма за медијску промоцију мера и активности Министарства рада и социјалне политике и њихово емитовање на националним и регионалним ТВ и радио станицама. Како је наведено у захтеву, наведене услуге продукције подразумевају израду ТВ и радио спотова којима ће се промовисати активности министарства у наведеним областима, као и

обезбеђивање емитовања ТВ и радио спотова на националним и локалним ТВ и радио станицама, као и да је предмет наведеног уговора, управо, услуга продукције и куповина времена за емитовање програма.

Имајући у виду наведено, Министарство финансија је мишљења да ако у конкретном случају набавка услуга продукције радио и телевизијског програма (спотова) и обезбеђивања емитовања тог програма (спотова) на националним и регионалним ТВ и радио станицама, одговара набавци услуга у смислу члана 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама, тј. набавци услуге продукције радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма, то се одредбе Закона о јавним набавкама, сходно одредби члана 98. тачка 3), не примењују на набавку тих услуга.

Уколико се наведеним уговором врши набавка предметне услуге која по својој природи и суштини има карактер и представља рекламну услугу, то се, у смислу члана 97. Закона о јавним набавкама, којим је утврђен предмет уговора о јавним набавкама услуга, тј. да предмет уговора о јавним набавкама услуга су услуге наведене у Анексима IА и IБ који су саставни део овог закона, примењују процедуре Закона о јавним набавкама. Наиме, у Анексу IА број категорије 13. одређене су рекламне услуге, као услуге које су предмет уговора о јавним набавкама услуга, за чију набавку се спроводе процедуре овог закона.

Овом приликом Министарство финансија указује да треба имати у виду да су чланом 98. Закона о јавним набавкама утврђени изузеци од правила да се набавке услуга врше у складу са процедурама утврђеним овим законом, те да одредбе овог члана Закона треба рестриктивно примењивати.

6. Примена Закона о јавним набавкама у случају ангажовања (и одабира) правног лица за израду Акта о процени ризика који је

послодавац дужан да донесе по основу Закона о безбедности и здрављу на раду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-255/2007-27 од 20.11.2007. год.)

Према Закону о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/05) акт о процени ризика дефинисан је као акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда или општећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду (члан 4.), који је према овом закону послодавац дужан да донесе у писаној форми за сва радна места у радној околини, као и да утврди начин и мере за отклањање ризика (члан 13.). Такође, послодавац је дужан да актом у писменој форми одреди лица за безбедност и здравље на раду (члан 15.).

Организовање послова безбедности и здравља на раду је према члану 37. овог закона обавеза послодавца и то на начин како је утврђено одредбама овог члана, при чему је одлучивање послодавца о начину организовања ових послова у зависности од елементарних утврђених у ставу 5. овог члана. Наиме, према одредбама овог члана Закона, послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са овим законом, послодавац може да обавља ове послове сам ако се бави делатностима утврђеним овим законом и ако има до десет запослених, као и да за обављање ових послова послодавац може да одреди једно или више својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који има лиценцу за обављање ових послова. Према члану 40. став 1. тачка 1. овог закона лице за безбедност и здравље на раду учествује у припреми акта о процени ризика, који према овом закону је послодавац дужан да га донесе.

Имајући у виду начин на који је овај закон уредио спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду, питање послова безбедности и здравља на раду, њихово организовање и обављање, као и питање у вези са доношењем акта о процени ризика, то се, по мишљењу Министарства финансија, на обављање послова безбедности и здравља на раду, ангажовање правног лица и израда акта о процени ризика не односе одредбе Закона о јавним набавкама. Наиме, према одредбама чл. 85, 89. и 97. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) којима су дефинисани предмети уговора о јавној набавци добара, радова и услуга, то у смислу наведених одредаба, обављање послова безбедности и здравља на раду, ангажовање правног лица и израда акта о процени ризика не представља и није законом одређени предмет уговора о јавној набавци добара, радова и услуга, те се и не примењује Закон о јавним набавкама.

7. Поступак јавне набавке услуге ревизије финансијских извештаја

(*Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-431/2007-27 од 31.10.2007. год.*)

Одредбом члана 97. став 1. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) утврђено је да су предмет уговора о јавној набавци услуга, услуге наведене у Анексима IА и IБ који су саставни део овог закона.

У Анексу IА, под категоријом бр. 9. наведене су услуге рачуноводства, ревизије и вођења књига, из чега произилази да се на набавке услуга ревизије финансијских извештаја примењују процедуре утврђене Законом о јавним набавкама, а које се односе на набавку услуга. Које процедуре тј. поступак јавне набавке ће

наручилац применити у случају избора ревизора зависиће од вредности конкретне јавне набавке.

Ако је вредност јавне набавке услуге ревизије у оквиру лимита за јавне набавке мале вредности, примењују се процедуре утврђене Законом о јавним набавкама и интерним актом наручиоца за набавке мале вредности, сходно чл. 123. и 124. Закона о јавним набавкама.

Ако је вредност јавне набавке услуге ревизије већа од утврђеног горњег лимита за јавне набавке мале вредности, примењују се процедуре којима се, према Закону о јавним набавкама, уређује отворени поступак јавне набавке, а уколико је та вредност испод доњег лимита за набавке мале вредности, набавка се може извршити без примене Закона. Треба имати у виду да се лимити за јавне набавке мале вредности одређују сваке године законом којим се уређује годишњи буџет Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2007. годину у члану 19. став 2. утврђен је лимит за јавне набавке мале вредности у износу од 250.000 до 2.500.000 динара.

Такође, Министарство финансија указује да, према одредбама члана 101. Закона о јавним набавкама, додела уговора о консултантским услугама (услуге из тач. 9 – 11 Анекса IА) врши се у рестриктивном поступку, што у вези набавке предметне услуге ревизије, која је обухваћена овим чланом, по Закону је могуће спровести рестриктиван поступак.

У вези са питањем да ли се у поступку јавне набавке услуга – ревизија финансијских извештаја може доделити уговор на више година, с обзиром да је одредбама члана 38. Закона о рачуноводству и ревизији прописана могућност да ревизију финансијских извештаја може да обавља исто предузеће за ревизију највише пет

година узастопно код истог правног лица, Министарство указује да је питање временског периода за који може ревизију финансијских извештаја да обавља исто предузеће за ревизију код истог правног лица утврђено као законска могућност по основу наведеног закона, а имајући у виду одредбе чл. 30. и 31. Закона о јавним набавкама, по којима је могуће да рок на који се уговор закључује буде дужи од 12 месеци, то се по постављеном питању, а у смислу наведеног, може у поступку јавне набавке услуга – ревизија финансијских извештаја доделити уговор на више година, тј. дуже од 12 месеци, али не дуже од пет година, како је то Законом о рачуноводству и ревизији, као посебним законом одређено.

8. Како поступити у случају набавке која се финансира из средстава која су Програмом и финансијским планом одређена за репрезентацију, када износ набавке/и прелази лимит од 250.000 динара на годишњем нивоу?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-392/2007-27 од 26.10.2007. год.)

Набавке које се финансирају из средстава која су Програмом и финансијским планом одређена за репрезентацију (коктели, ручкови и сл.) јесу јавне набавке у смислу Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03-др. закони, 55/04, 101/05-др. закони) које су сврстане у анекс IB, категорија 17. као услуге хотела и ресторана, што значи да се те набавке врше по процедурама прописаним овим законом.

Ако је процењена вредност тих јавних набавки на годишњем нивоу изнад лимита од 250.000 динара, односно испод лимита од 2.500.000 динара за текућу годину, јавне набавке се

спроводе по процедурама за набавке мале вредности, у складу са чланом 123. Закона, и интерним актом наручиоца којим се уређује поступак јавних набавки мале вредности, сходно члану 124. Закона.

Ако наручилац жели да користи услуге разних ресторана (националних, рибљих и сл.), како је наведено у захтеву, такву јавну набавку је могуће спровести као јавну набавку по партијама, у ком случају је у оквиру једне јавне набавке могуће закључити више уговора, тј. могуће је за сваку партију закључити посебан уговор. При том процењену вредност јавне набавке треба рачунати као збир вредности свих партија.

У вези питања како поступити у ситуацији када због краткоће времена није могуће спровести поступак, Министарство финансија указује да наручилац може почетком године да спроведе поступак јавне набавке по партијама и закључи уговоре за сваку партију, а који ће бити реализовани према потребама наручиоца у току године.

Такође, наручилац може поступак јавне набавке мале вредности за услуге хотела и ресторана да спроведе и путем нарудбенице, до лимита који сам одреди својим интерним актом. При том треба имати у виду да се и лимит за спровођење поступка јавне набавке мале вредности путем нарудбенице одређује на годишњем нивоу.

Такође, предметне услуге се могу набавити и у складу са чланом 22. став 5. Закона, којим је прописано да наручилац може применити прву фазу рестриктивног поступка и у случају када јавну набавку није могуће унапред планирати са становишта обима и времена и која се може одмах реализовати, а која се не спроводи према посебним захтевима наручиоца, већ у складу са тржишним условима.

Применом ове одредбе наручилац би установио листу квалификованих понуђача – хотела и ресторана, које би према

потребама током године позивао да доставе своје понуде у складу са његовим захтевима, у ком случају би са понуђачем који достави најповољнију понуду закључивао уговор о јавној набавци.

9. Примена члана 100. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама на јавну набавку услуга осигурања

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 401-00-378/2007-27 од 27.9.2007. год.)

Чланом 100. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04, 101/05) утврђено је да наручилац може да додели уговор о јавној набавци услуга у поступку са погађањем без претходног објављивања код нових услуга или радова који представљају понављање сличних услуга или радова које изводи првобитни извођач, под условом да се такве услуге или радови уклапају у основни пројекат за који је по објављеном јавном позиву био додељен први уговор о јавној набавци. Ову могућност наручилац је дужан да наведе у првој објави јавног позива.

Наручилац може доделити уговор о јавној набавци услуга у поступку са погађањем без претходног објављивања из ове тачке само ако је протекло мање од три године од закључења првог уговора.

Из наведеноног произлази да наручилац јавне набавке који је вршио јавну набавку услуга у отвореном поступку може у року који није дужи од три године од дана закључења уговора о јавној набавци спровести поступак са погађањем без претходног објављивања са првобитним пружаоцем услуга за нову јавну набавку услуга, под условом да су те нове услуге предвиђене основним пројектом којим су предвиђене и првобитне услуге и да

су те нове услуге сличне са првобитним услугама и представљају њихово понављање и да је наручилац такву могућност најавио у јавном позиву за прву јавну набавку.

С обзиром на наведено произлази да ако су кумулативно испуњени услови: да је наручилац јавне набавке приликом прве објаве јавног позива за јавну набавку услуга у том јавном позиву навео могућност нове јавне набавке сличних услуга у поступку са погађањем без претходног објављивања са понуђачем који буде изабран, ако су те нове услуге предвиђене основним пројектом, тј. пројектом којим су предвиђене и првобитне услуге, ако су оне сличне са првобитним услугама, односно представљају понављање првобитних услуга, Министарство финансија је мишљења да се јавна набавка тих услуга може спровести у складу са чланом 100. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама.

Такође, Министарство указује да се из списка предмета не може видети нити се из досадашње праксе јавних набавки услуга осигурања може закључити на основу каквог пројекта се предметне услуге осигурања набављају, због чега ово министарство не може дати одговор да ли се у случају конкретне јавне набавке услуга осигурања може применити члан 100. став 1. тачка 2) Закона о јавним набавкама.

10. а) Како поступити у ситуацији када комисија за јавну набавку ради у мањем саставу него што је образована?

б) Да ли је потребно расписивати јавни позив приликом избора друштва за управљање добровољним пензијским фондовима?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-329/2006-08 од 30.8.2007. год.)

а) Одлуком о критеријумима за образовање комисија за јавне набавке („Сл. гласник РС“, бр. 25/03) одређено је да наручилац образује комисију за јавну набавку истовремено са

доношењем одлуке о покретању поступка јавне набавке, ради обезбеђивања услова за координирање израде конкурсне документације за јавну набавку, припремања огласа о јавној набавци, прикупљања, отварања и стручне оцене понуда и предлагања наручиоцу избора најповољније понуде.

За чланове комисије могу се именовати лица која имају одговарајуће стручно знање из области из које се јавна набавка врши.

Ако наручилац нема запослено лице које има одговарајуће стручно знање из области у којој се јавна набавка врши, може у комисију именовати лице које није запослено код наручиоца.

У Комисију се не могу именовати лица запослена у правном лицу које може бити понуђач за ту врсту јавне набавке или у правном лицу коме је поверена израда техничке документације за ту врсту јавне набавке.

Комисија има председника и најмање два члана од којих један мора бити дипломирани правник.

Имајући у виду наведено, односно послове које обавља комисија за јавну набавку, Министарство финансија је мишљења да она, без обзира колико чланова има, може у мањем саставу да обавља послове који се односе на координирање израде конкурсне документације за јавну набавку, припремања огласа о јавној набавци, прикупљања и отварања понуда, а послове оцене понуда и предлагања наручиоцу избора најповољније понуде треба да обавља у пуном саставу.

б) Према Закону о јавним набавкама јавном набавком сматра се прибављање добара и услуга или уступање извођења радова од стране државног органа, организације, установе или других правних лица који се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцима, на начин и под условима прописаним овим законом, а уговор о јавној набавци је уговор закључен у поступку предвиђеном овим законом у писменој форми између наручиоца и испоручиоца добара, пружаоца услуга или извођача радова, који за предмет има

набавку добара, пружање услуга или извођење радова (члан 3. тач. 2) и 3) Закона).

Такође, услуге које су наручиоци јавних набавки дужни да набављају у складу са процедурама Закона о јавним набавкама наведене су под категоријама у Анексима IА и IБ који чине саставни део Закона. Увидом у наведене анексе може се констатовати да ни под једном категоријом услуга нису наведене услуге организовање добровољних пензијских планова и уплате пензијског доприноса у добровољни пензијски фонд.

С обзиром на наведено, Министарство је мишљења да организовање добровољних пензијских планова и уплате пензијског доприноса у добровољни пензијски фонд не могу бити предмет јавне набавке у смислу Закона о јавним набавкама.

Буџетски корисници опредељиваће се за уплате пензијског доприноса у одређени добровољни пензијски фонд на основу података о добровољном пензијском фонду који су садржани у проспекту фонда, без примене процедура Закона о јавним набавкама.

11. Да ли се у поступку са погађањем после претходног објављивања може применити критеријум „економски најповољнија понуда“?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-136/2007-01 од 29.8.2007. год.)

Према члану 23. став 6. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04, 101/05) наручилац може да додели уговор у поступку са погађањем без претходног објављивања ако у отвореном или рестриктивном поступку добије све неисправне или неприхватљиве понуде, под условом да се

садржина конкурсне документације не мења. Ако наручилац у поступку са погађањем после претходног објављивања позове све понуђаче који су учествовали у отвореном или рестриктивном поступку да поднесу нове понуде, није дужан да објави јавни позив за прикупљање понуда.

Према члану 44. став 5. наручилац је дужан при оцењивању понуда да примењује само оне критеријуме који су садржани у конкурсној документацији и то на начин како су описани и вредновани, а чланом 55. став 1. Закона уређено је да су критеријуми за оцењивање понуда: 1) економски најповољнија понуда и 2) најнижа понуђена цена. Економски најповољнија понуда заснива се на различитим критеријумима (елементима критеријума), у зависности од предмета јавне набавке.

Из наведених одредаба произлази да у поступку са погађањем после претходног објављивања наручилац не може да мења садржину конкурсне документацију и не може да позива понуђаче који нису учествовали у претходном отвореном или рестриктивном поступку. Самим тим што наручилац не може да мења садржину конкурсне документације он не може да мења ни критеријум за оцењивање понуда, а то значи да у поступку са погађањем после претходног објављивања наручилац за оцену понуда примењује критеријум који је већ одредио у конкурсној документацији за отворени или рестриктиван поступак и примењивао га у неуспелом отвореном или рестриктивном поступку, а то може бити критеријум „економски најповољнија понуда“ или критеријум „најнижа понуђена цена“.

12. Да ли се, у смислу Закона о јавним набавкама, могу сматрати исправним понудама оне понуде које садрже клаузулу о промен-

љивости цена, супротно моделу уговора којим је предвиђено да се цене не могу мењати?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-313/2007-01 од 21.8.2007. год.)

Према члану 3. тачка 19) Закона о јавним набавка („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04, 101/05) исправна понуда је понуда која је благовремено предата, за коју је после отварања понуда, а на основу прегледа и оцене, утврђено да потпуно испуњава све захтеве из конкурсне документације.

Према члану 27. став 3. тачка б) саставни део конкурсне документације за отворени поступак и за другу фазу рестриктивног поступка јесте и модел уговора.

Како је у конкретном случају моделом уговора предвиђено да је цена уговора непроменљива у току трајања уговора, а што је у складу са чланом 55. став 8. Закона о јавним набавкама, којим је утврђено да ако се примењује критеријум најниже понуђене цене, наручилац не може по закључењу уговора да прихвати било какво накнадно повећање цене, произлази да понуде које садрже клаузулу о променљивости цене нису у складу са моделом уговора, односно не испуњавају све захтеве из конкурсне документације због чега се такве понуде не могу сматрати исправним понудама у смислу наведеног члана 3. тачка 19) Закона о јавним набавкама.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ЈАНУАРУ МЕСЕЦУ 2008. ГОДИНЕ

ПРАВИЛНИЦИ

- Правилник о начину и поступку преноса неутрошених буџетских средстава на рачун извршења буџета Републике Србије *Сл. гласник РС*, бр. 1 од 4. јануара 2008.
- Правилник о изменама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку *Сл. гласник РС*, бр. 1 од 4. јануара 2008.
- Правилник о висини посебне накнаде (провизије) остварене закључењем уговора о продаји капитала, односно имовине друштва за осигурање *Сл. гласник РС*, бр. 7 од 18. јануара 2008.
- Правилник о начину и садржају извештавања о планираним и извршеним расходима за плате у буџетима локалних власти *Сл. гласник РС*, бр. 11 од 31. јануара 2008.

ОДЛУКЕ

- Одлука о распореду средстава предвиђених Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину за реализацију Националног инвестиционог плана *Сл. гласник РС*, бр. 3 од 11. јануара 2008.
- Одлука о измени Одлуке о начину и условима коришћења финансијских кредита из иностранства за намене из члана 21. став 2. Закона о девизном пословању *Сл. гласник РС*, бр. 8 од 23. јануара 2008.
- Одлука о допуни Одлуке о условима отварања и начину вођења рачуна нерезидената *Сл. гласник РС*, бр. 12 од 31. јануара 2008.
- Одлука о допуни Одлуке о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност *Сл. гласник РС*, бр. 12 од 31. јануара 2008.

УПУТСТВА

Упутство о измени и допуни Упутства за спровођење Одлуке о условима и начину обављања платног промета са иностранством *Сл. гласник РС, бр. 3 од 11. јануара 2008.*

ОСТАЛО

Усклађени динарски неопорезиви износи пореза на доходак грађана из члана 9. став 1. тач. 9), 12) и 13), члана 15а став 2, члана 18. став 1. тач. 1), 2), 4), 5), 6) и 7), члана 21а, члана 83. став 5. тачка 1) и члана 101а ст. 1, 3, 4. и 5. Закона о порезу на доходак грађана стопом раста цена на мало у 2007. години *Сл. гласник РС, бр. 7 од 18. јануара 2008.*

Усклађени динарски износи из члана 13. ст. 3. и 4. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање стопом раста цена на мало у 2007. години *Сл. гласник РС, бр. 7 од 18. јануара 2008.*

Исправка Уредбе о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2008. годину *Сл. гласник РС, бр. 9 од 25. јануара 2008.*

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање за осигуранике из чл. 25, 26. и 27. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање за 2008. годину *Сл. гласник РС, бр. 11 од 31. јануара 2008.*

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање *Сл. гласник РС, бр. 11 од 31. јануара 2008.*

Износ процењене највише годишње основице доприноса за обавезно социјално осигурање за 2008. годину *Сл. гласник РС, бр. 11 од 31. јануара 2008.*

Износ највише годишње основице доприноса за обавезно социјално осигурање за 2007. годину *Сл. гласник РС, бр. 11 од 31. јануара 2008.*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник мр Јанко Гузијан. – Год.32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132

